

Vlaanderen
is toerisme

Attractie- barometer

2012-2016

TOERISMEVLAANDEREN

Attractiebarometer 2012-2016

Inlichtingen

Sofie.wauters@toerismevlaanderen.be

Marketing Office

Tel +32 (0)2 504 04 07

Verantwoordelijke uitgever:

Peter De Wilde - **TOERISMEVLAANDEREN**

Grasmarkt 61, B – 1000 Brussel

Wettelijk Depot: D/2017/5635/34/1

Aanbod toeristische attracties Vlaams Gewest

Inleiding	5
Vlaams Gewest	8
Vlaamse provincies	12
Provincie Antwerpen	14
Provincie Limburg	17
Provincie Oost-Vlaanderen	20
Provincie Vlaams-Brabant	23
Provincie West-Vlaanderen	26
Kunststeden, Kust, Vlaamse Regio's	29
Kunststeden	31
Kust	34
Vlaamse Regio's	37
Kunststeden	40
Antwerpen	42
Brugge	45
Gent	48
Leuven	51
Mechelen	54
Vlaamse Regio's	57
Antwerpse Kempen	60
Brugse Ommeland	63
Groene Gordel	64
Hageland	65
Haspengouw	66
Hasselt	67
Leiestreek	68

Limburgse Kempen	69
Maasland	70
Meetjesland	71
Scheldeland	72
Stedelijk Randgebied Antwerpen & Mechelen	73
Vlaamse Ardennen	74
Voerstreek	75
Waasland	76
Westhoek	77
Bijlagen	
Bijlage 1: Top 20 van toeristische attracties in het Vlaams Gewest	78
Bijlage 2: overzicht deelnemende attracties	81

AANBOD TOERISTISCHE ATTRACTIES IN VLAANDEREN

Sinds 2003 worden gegevens over toeristische attracties in Vlaanderen verzameld door Toerisme Vlaanderen en de vijf provinciale toeristische organisaties. Deze informatie wordt bijgehouden in de online applicatie, ontwikkeld door het Steunpunt Buitenland Beleid, Toerisme en Recreatie – Spoor Toerisme en Recreatie (STeR).

Elke toeristische attractie in Vlaanderen kan vrijblijvend deelnemen aan de attractiebarometer. Attractieuitbaters kunnen ook het hele jaar door hun maandelijkse bezoekersaantallen ingeven en zo toegang krijgen tot een feedback op maat van de attractie. Daarbij worden de eigen bezoekersaantallen vergeleken met die van attracties met gelijkaardige kenmerken of attracties uit dezelfde regio.

Eenmaal per jaar worden statistieken opgemaakt over het aanbod en het aantal bezoekers op jaarbasis in toeristische attracties.

Sinds januari 2012 is het beheer van deze applicatie van het STeR overgedragen aan Toerisme Vlaanderen, dat samen met de provinciale toeristische organisaties het rapport blijft verderzetten.

DE STEEKPROEF

Toerisme Vlaanderen beschikt over gegevens van toeristische attracties in Vlaanderen. Na onderzoek en in overleg met de verschillende partners werd beslist om attracties in de statistieken op te nemen die voldoen aan de volgende criteria:

1. Heeft een herkenbare fysieke locatie, met exploitatie geheel of gedeeltelijk in Vlaanderen
2. Is een permanente attractie
  - a. Is tijdens het jaar meer dan 2 opeenvolgende maanden geopend
  - b. Beschikt over een vaste infrastructuur
3. Is openbaar toegankelijk
4. Heeft een afzonderlijk herkenbare organisatiestructuur
5. Is geheel of gedeeltelijk ingericht voor toerisme en recreatie
6. Telt het aantal bezoekers op basis van een betrouwbare methode
7. Telde gedurende de afgelopen vijf jaar minstens één jaar 5 000 bezoekers

DE ANALYSENIVEAUS

De tabellen en grafieken worden telkens weergegeven per *geografische eenheid*. De volgende entiteiten (zie figuur pg. 7) worden onderscheiden:

- Het Vlaams Gewest (Vlaanderen, excl. Brussel)
- De provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen
- De Kunststeden Antwerpen, Brugge (excl. Zeebrugge), Gent, Leuven en Mechelen
- De Kust: omvat alle kustgemeentes (incl. Zeebrugge)
- De Vlaamse Regio's:
  - o Antwerpse Kempen
  - o Brugse Ommeland
  - o Groene Gordel
  - o Hageland
  - o Haspengouw
  - o Hasselt
  - o Leiestreek
  - o Limburgse Kempen
  - o Maasland
  - o Meetjesland
  - o Scheldeland

- Stedelijk Randgebied Antwerpen
- Voerstreek
- Mechelen
- Waasland
- Vlaamse Ardennen
- Westhoek

Daarnaast worden de toeristische attracties in de steekproef onderverdeeld volgens *type*:

- Toeristisch-recreatieve attracties
  - Dieren-, pret- en themaparken
  - Recreatieparken en waterplezier
  - Wetenschap en natuur
  - Sightseeing
- Culturele attracties
  - Erfgoedmusea
  - Kunstmusea
  - Niet-museale erfgoedattracties

Indien er zich binnen een bepaalde geografische entiteit minder dan drie attracties van een bepaald type bevinden, worden er geen gegevens weergegeven voor dat type attractie, tenzij de uitbaters van die attracties hebben aangegeven dat deze cijfers wel bekend gemaakt mogen worden.

STRUCTUUR VAN HET RAPPORT

Dit rapport is opgebouwd volgens de geografische entiteiten (in alfabetische volgorde volgens schaalniveau) zoals hierboven beschreven. Voor elke entiteit worden de volgende tabellen weergegeven:

- Aantal attracties
- Totaal aantal bezoekers
- Gemiddeld aantal bezoekers
- Aandeel aantal bezoekers

De grafieken geven, per geografische entiteit, het totaal, gemiddeld en aandeel aantal bezoekers weer.

OMTRENT DE METHODOLOGIE

Toerisme Vlaanderen en de provinciale toeristische organisaties trachten om zo volledig en correct mogelijke gegevens te verzamelen over toeristische attracties in Vlaanderen. Hiervoor zijn zij afhankelijk van de medewerking van attractie-uitbaters en medewerkers.

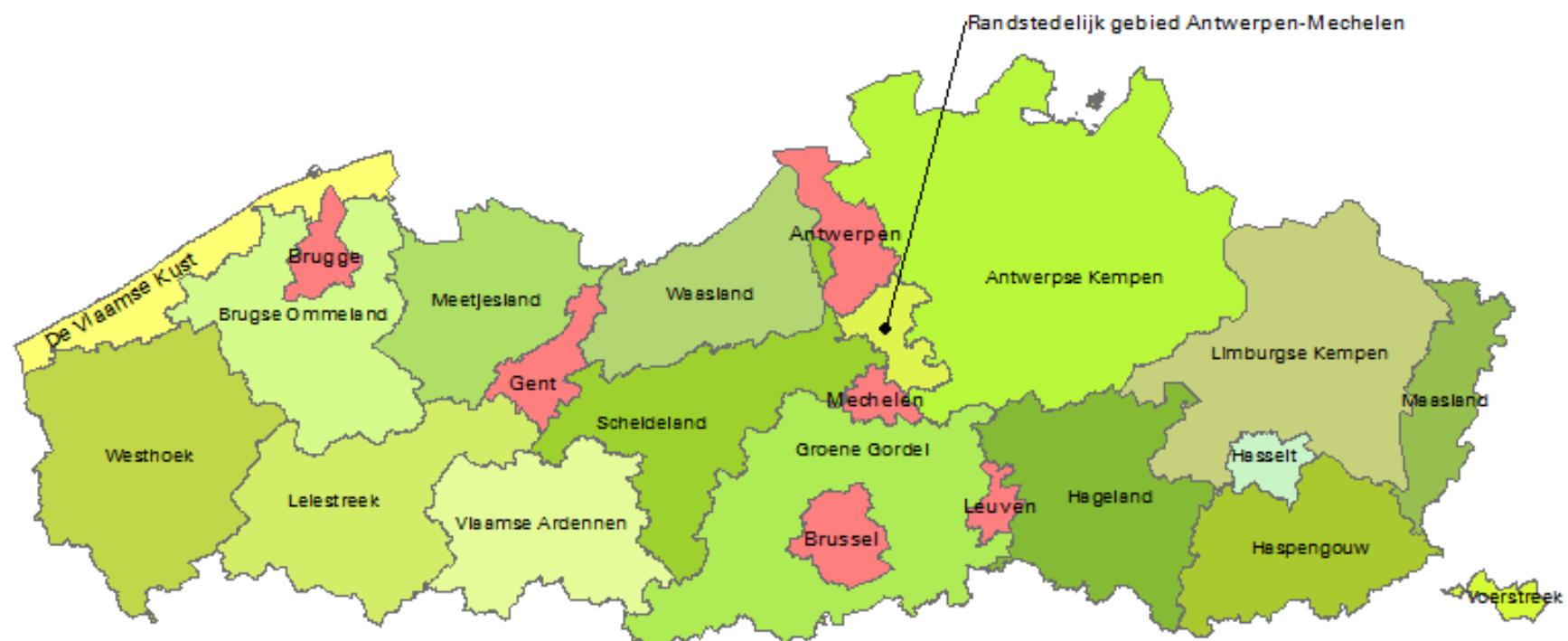
SYMBOLLEN EN AFKORTINGEN

-	gegevens niet beschikbaar (onvoldoende gegevens in de populatie)
%	procent
GJG	Globale Jaarlijkse Groei $\left(\frac{\text{beginwaarde}}{\text{eindwaarde}} \right)^{\frac{1}{\text{aantal jaren}}} - 1$

DE GEOGRAFISCHE ENTITEITEN

Aanbod toeristische attracties Vlaams Gewest

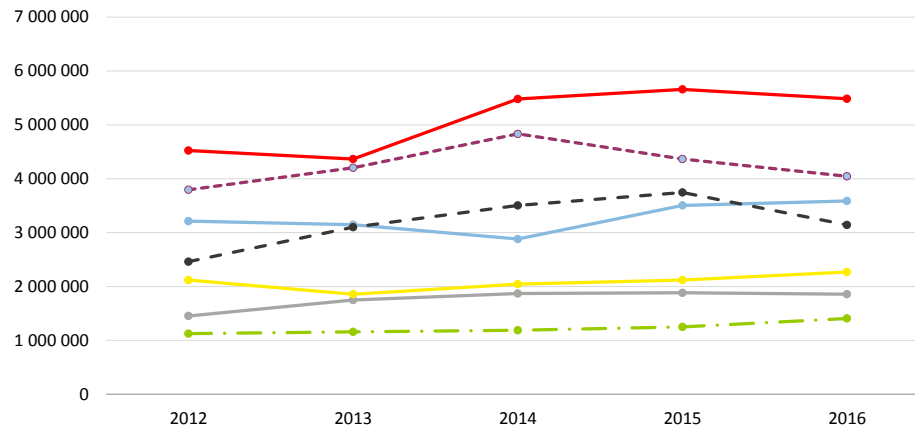
Vlaams Gewest

8

AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMS GEWEST	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
VLAAMS GEWEST	268	275	286	288	293	+5	+25
toeristisch-recreatieve attracties	87	90	92	93	96	+3	+9
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	11	11	12	12	12	0	+1
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	25	25	25	25	27	+2	+2
<i>wetenschap en natuur</i>	33	33	33	34	34	0	+1
<i>sightseeing</i>	18	21	22	22	23	+1	+5
culturele attracties	181	185	194	195	197	+2	+16
<i>erfgoedmusea</i>	112	114	120	120	122	+2	+10
<i>kunstmusea</i>	30	30	30	30	30	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	39	41	44	45	45	0	+6
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS							
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
VLAAMS GEWEST	18 690 052	19 576 479	21 797 138	22 523 954	21 785 644	-3,3%	+3,9%
toeristisch-recreatieve attracties	10 313 985	10 418 865	11 415 888	12 293 082	12 330 007	+0,3%	+4,6%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	4 525 225	4 365 624	5 482 098	5 658 601	5 482 853	-3,1%	+4,9%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	3 213 157	3 145 713	2 880 543	3 502 314	3 586 902	+2,4%	+2,8%
<i>wetenschap en natuur</i>	1 124 162	1 157 169	1 185 320	1 249 018	1 405 138	+12,5%	+5,7%
<i>sightseeing</i>	1 451 441	1 750 359	1 867 927	1 883 149	1 855 114	-1,5%	+6,3%
culturele attracties	8 376 067	9 157 614	10 381 250	10 230 872	9 455 637	-7,6%	+3,1%
<i>erfgoedmusea</i>	3 794 762	4 203 215	4 833 275	4 367 307	4 045 353	-7,4%	+1,6%
<i>kunstmusea</i>	2 119 939	1 855 343	2 045 582	2 118 948	2 267 863	+7,0%	+1,7%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	2 461 366	3 099 056	3 502 393	3 744 617	3 142 421	-16,1%	+6,3%
GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS							
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
VLAAMS GEWEST	69 739	71 187	76 214	78 208	74 354	-4,9%	+1,6%
toeristisch-recreatieve attracties	118 552	115 765	124 086	132 184	128 438	-2,8%	+2,0%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	411 384	396 875	456 842	471 550	456 904	-3,1%	+2,7%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	128 526	125 829	115 222	140 093	132 848	-5,2%	+0,8%
<i>wetenschap en natuur</i>	34 066	35 066	35 919	36 736	41 328	+12,5%	+4,9%
<i>sightseeing</i>	80 636	83 350	84 906	85 598	80 657	-5,8%	+0,0%
culturele attracties	46 277	49 501	53 512	52 466	47 998	-8,5%	+0,9%
<i>erfgoedmusea</i>	33 882	36 870	40 277	36 394	33 159	-8,9%	-0,5%
<i>kunstmusea</i>	70 665	61 845	68 186	70 632	75 595	+7,0%	+1,7%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	63 112	75 587	79 600	83 214	69 832	-16,1%	+2,6%

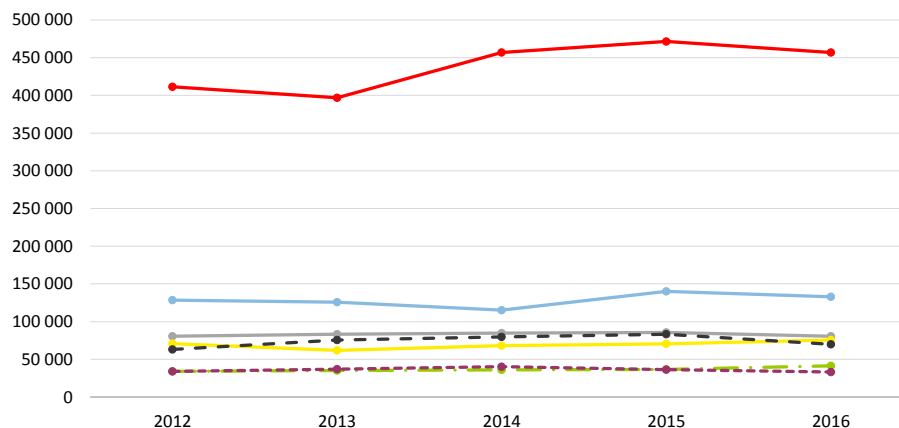
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

VLAAMS GEWEST

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

VLAAMS GEWEST

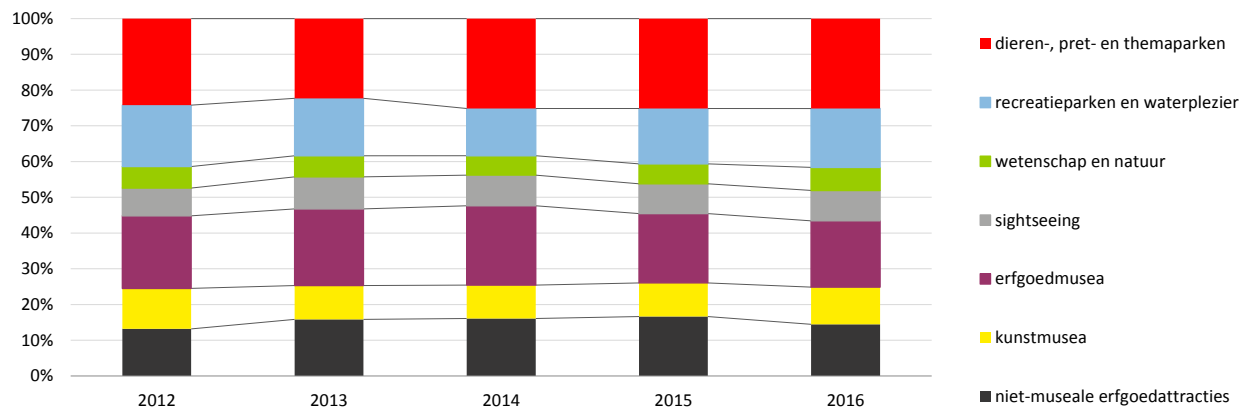
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

VLAAMS GEWEST

	2012	2013	2014	2015	2016
VLAAMS GEWEST	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	55,2%	53,2%	52,4%	54,6%	56,6%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	24,2%	22,3%	25,2%	25,1%	25,2%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	17,2%	16,1%	13,2%	15,5%	16,5%
<i>wetenschap en natuur</i>	6,0%	5,9%	5,4%	5,5%	6,4%
<i>sightseeing</i>	7,8%	8,9%	8,6%	8,4%	8,5%
culturele attracties	44,8%	46,8%	47,6%	45,4%	43,4%
<i>erfgoedmusea</i>	20,3%	21,5%	22,2%	19,4%	18,6%
<i>kunstmusea</i>	11,3%	9,5%	9,4%	9,4%	10,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	13,2%	15,8%	16,1%	16,6%	14,4%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

VLAAMS GEWEST

Aanbod toeristische attracties Vlaamse provincies

Provincie Antwerpen	14
Provincie Limburg	17
Provincie Oost-Vlaanderen	20
Provincie Vlaams-Brabant	23
Provincie West-Vlaanderen	26

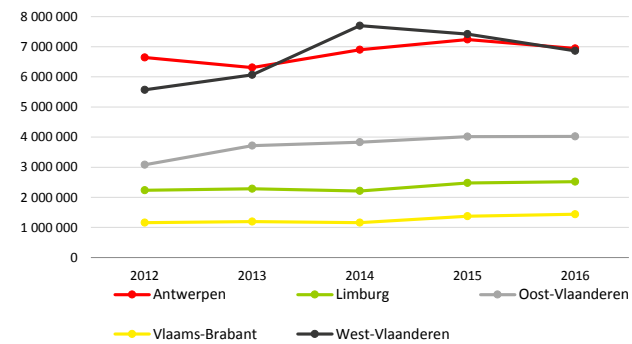
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

						PROVINCIES	
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
Antwerpen	6 643 425	6 308 047	6 897 281	7 239 512	6 943 064	-4,1%	+1,1%
Limburg	2 233 958	2 286 539	2 209 993	2 476 681	2 519 414	+1,7%	+3,1%
Oost-Vlaanderen	3 080 355	3 719 276	3 829 956	4 012 139	4 022 615	+0,3%	+6,9%
Vlaams-Brabant	1 162 513	1 193 585	1 159 306	1 372 673	1 438 630	+4,8%	+5,5%
West-Vlaanderen	5 569 801	6 069 032	7 700 602	7 422 949	6 861 921	-7,6%	+5,4%

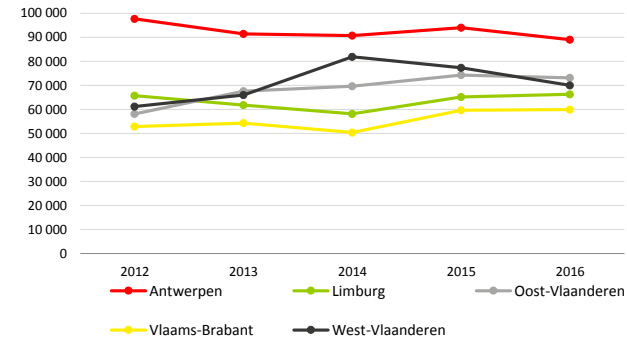
GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

						PROVINCIES	
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
Antwerpen	97 697	91 421	90 754	94 020	89 014	-5,3%	-2,3%
Limburg	65 705	61 798	58 158	65 176	66 300	+1,7%	+0,2%
Oost-Vlaanderen	58 120	67 623	69 636	74 299	73 138	-1,6%	+5,9%
Vlaams-Brabant	52 842	54 254	50 405	59 681	59 943	+0,4%	+3,2%
West-Vlaanderen	61 207	65 968	81 921	77 322	70 020	-9,4%	+3,4%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

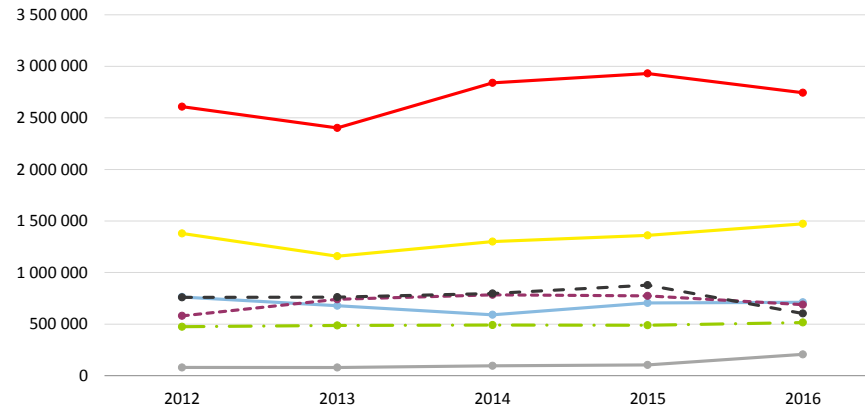
AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE ANTWERPEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
PROVINCIE ANTWERPEN	68	69	76	77	78	+1	+10
toeristisch-recreatieve attracties	26	25	27	27	28	+1	+2
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	5	5	5	5	5	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	7	7	7	7	7	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	10	9	10	10	10	0	0
<i>sightseeing</i>	4	4	5	5	6	+1	+2
culturele attracties	42	44	49	50	50	0	+8
<i>erfgoedmusea</i>	19	21	23	23	23	0	+4
<i>kunstmusea</i>	11	11	11	11	11	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	12	12	15	16	16	0	+4

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE ANTWERPEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE ANTWERPEN	6 643 425	6 308 047	6 897 281	7 239 512	6 943 064	-4,1%	+1,1%
toeristisch-recreatieve attracties	3 926 601	3 647 391	4 016 735	4 227 596	4 179 302	-1,1%	+1,6%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	2 609 133	2 402 821	2 838 935	2 930 391	2 744 833	-6,3%	+1,3%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	762 678	677 559	590 090	704 746	712 412	+1,1%	-1,7%
<i>wetenschap en natuur</i>	475 024	486 937	491 710	488 548	515 133	+5,4%	+2,0%
<i>sightseeing</i>	79 766	80 074	96 000	103 911	206 924	+99,1%	+26,9%
culturele attracties	2 716 824	2 660 656	2 880 546	3 011 916	2 763 762	-8,2%	+0,4%
<i>erfgoedmusea</i>	579 647	741 210	784 026	773 348	688 454	-11,0%	+4,4%
<i>kunstmusea</i>	1 378 540	1 158 254	1 300 026	1 360 969	1 472 593	+8,2%	+1,7%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	758 637	761 192	796 494	877 599	602 715	-31,3%	-5,6%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE ANTWERPEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE ANTWERPEN	97 697	91 421	90 754	94 020	89 014	-5,3%	-2,3%
toeristisch-recreatieve attracties	151 023	145 896	148 768	156 578	149 261	-4,7%	-0,3%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	521 827	480 564	567 787	586 078	548 967	-6,3%	+1,3%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	108 954	96 794	84 299	100 678	101 773	+1,1%	-1,7%
<i>wetenschap en natuur</i>	47 502	54 104	49 171	48 855	51 513	+5,4%	+2,0%
<i>sightseeing</i>	19 942	20 019	19 200	20 782	34 487	+65,9%	+14,7%
culturele attracties	64 686	60 469	58 787	60 238	55 275	-8,2%	-3,9%
<i>erfgoedmusea</i>	30 508	35 296	34 088	33 624	29 933	-11,0%	-0,5%
<i>kunstmusea</i>	125 322	105 296	118 184	123 724	133 872	+8,2%	+1,7%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	63 220	63 433	53 100	54 850	37 670	-31,3%	-12,1%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

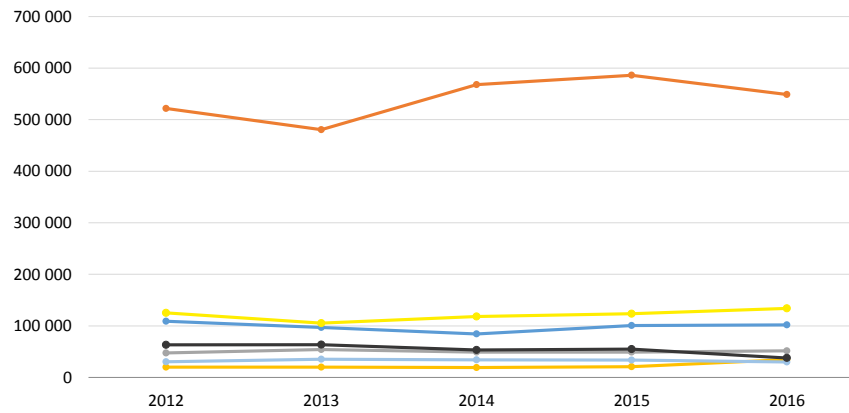
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE ANTWERPEN

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE ANTWERPEN

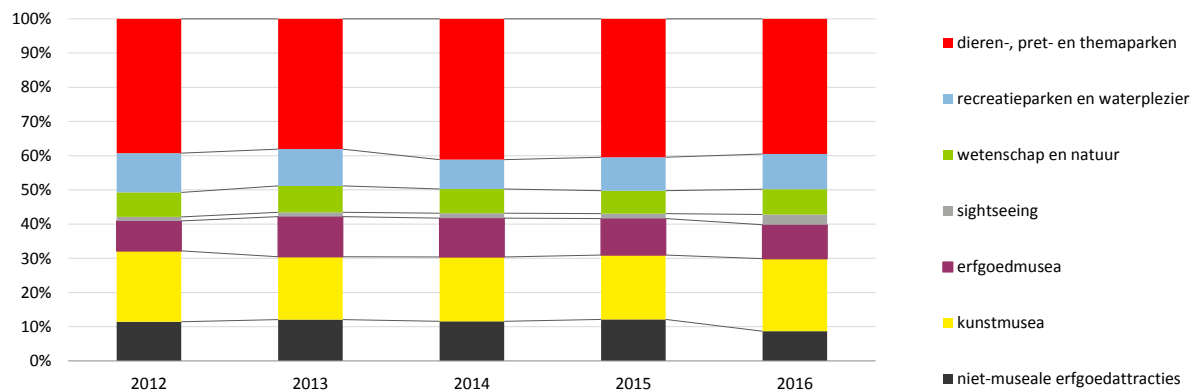
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE ANTWERPEN

	2012	2013	2014	2015	2016
PROVINCIE ANTWERPEN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	59,1%	57,8%	58,2%	58,4%	60,2%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	39,3%	38,1%	41,2%	40,5%	39,5%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	11,5%	10,7%	8,6%	9,7%	10,3%
<i>wetenschap en natuur</i>	7,2%	7,7%	7,1%	6,7%	7,4%
<i>sightseeing</i>	1,2%	1,3%	1,4%	1,4%	3,0%
culturele attracties	40,9%	42,2%	41,8%	41,6%	39,8%
<i>erfgoedmusea</i>	8,7%	11,8%	11,4%	10,7%	9,9%
<i>kunstmusea</i>	20,8%	18,4%	18,8%	18,8%	21,2%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	11,4%	12,1%	11,5%	12,1%	8,7%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE ANTWERPEN

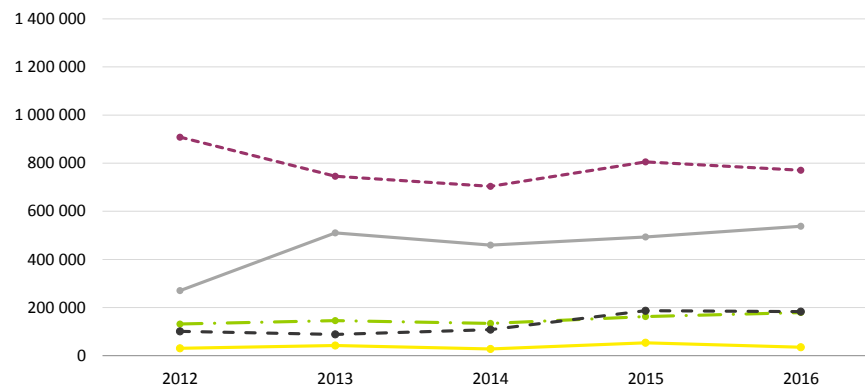
AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE LIMBURG	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
PROVINCIE LIMBURG	34	37	38	38	38	0	+4
toeristisch-recreatieve attracties	16	19	19	19	19	0	+3
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	5	5	5	5	5	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	5	5	5	5	5	0	0
<i>sightseeing</i>	5	8	8	8	8	0	+3
culturele attracties	18	18	19	19	19	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	16	16	17	17	17	0	+1
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1	1	1	1	1	0	0

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE LIMBURG	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE LIMBURG	2 233 958	2 286 539	2 209 993	2 476 681	2 519 414	+1,7%	+3,1%
toeristisch-recreatieve attracties	1 193 930	1 409 769	1 369 883	1 430 325	1 530 407	+7,0%	+6,4%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	131 669	145 559	134 153	162 410	179 080	+10,3%	+8,0%
<i>sightseeing</i>	270 403	510 492	459 543	492 959	537 898	+9,1%	+18,8%
culturele attracties	1 040 028	876 770	840 110	1 046 356	989 007	-5,5%	-1,2%
<i>erfgoedmusea</i>	908 391	746 130	703 879	805 882	770 975	-4,3%	-4,0%
<i>kunstmusea</i>	30 383	42 437	27 851	53 421	34 686	-35,1%	+3,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	101 254	88 203	108 380	187 053	183 346	-2,0%	+16,0%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE LIMBURG	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE LIMBURG	65 705	61 798	58 158	65 176	66 300	+1,7%	+0,2%
toeristisch-recreatieve attracties	74 621	74 198	72 099	75 280	80 548	+7,0%	+1,9%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	26 334	29 112	26 831	32 482	35 816	+10,3%	+8,0%
<i>sightseeing</i>	54 081	63 812	57 443	61 620	67 237	+9,1%	+5,6%
culturele attracties	57 779	48 709	44 216	55 071	52 053	-5,5%	-2,6%
<i>erfgoedmusea</i>	56 774	46 633	41 405	47 405	45 351	-4,3%	-5,5%
<i>kunstmusea</i>	30 383	42 437	27 851	53 421	34 686	-35,1%	+3,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	101 254	88 203	108 380	187 053	183 346	-2,0%	+16,0%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

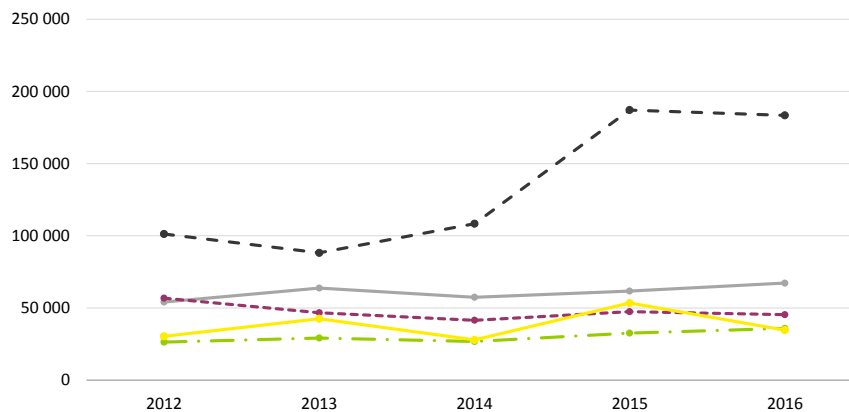
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE LIMBURG

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- - - ● - - - erfgoedmusea
- kunstmusea
- - - ● - - - niet-museale erfgoedattracties

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE LIMBURG

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- - - ● - - - erfgoedmusea
- kunstmusea
- - - ● - - - niet-museale erfgoedattracties

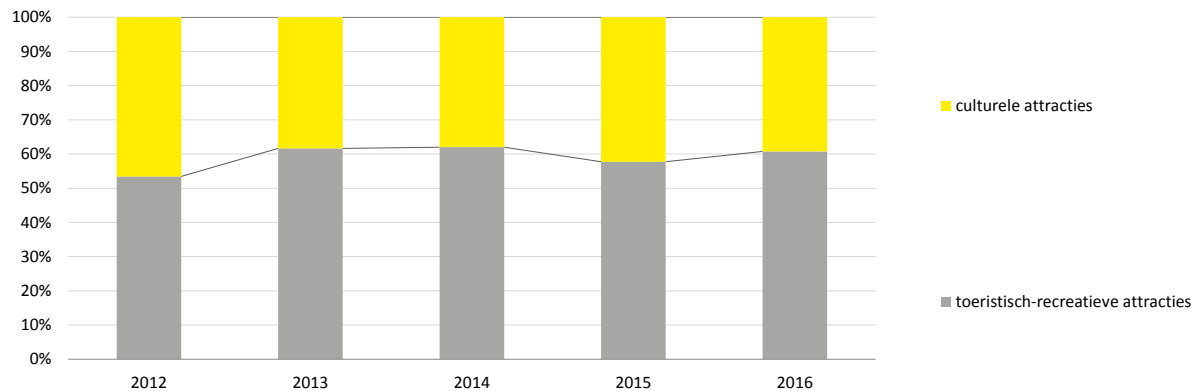
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE LIMBURG

	2012	2013	2014	2015	2016
PROVINCIE LIMBURG	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	53,4%	61,7%	62,0%	57,8%	60,7%
zoos, dieren-, pret- en themaparken	-	-	-	-	-
recreatieparken en waterplezier	-	-	-	-	-
wetenschap en natuur	5,9%	6,4%	6,1%	6,6%	7,1%
sightseeing	12,1%	22,3%	20,8%	19,9%	21,4%
culturele attracties	46,6%	38,3%	38,0%	42,2%	39,3%
erfgoedmusea	40,7%	32,6%	31,8%	32,5%	30,6%
kunstmusea	1,4%	1,9%	1,3%	2,2%	1,4%
niet-museale erfgoedattracties	4,5%	3,9%	4,9%	7,6%	7,3%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

PROVINCIE LIMBURG

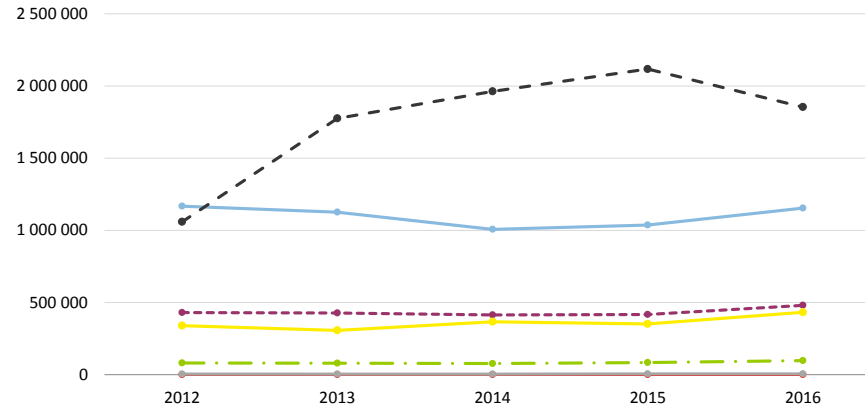
TOTAAL AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	PROVINCIE OOST-VLAANDEREN		
					2016	Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	53	55	55	54	55	+1	+2
toeristisch-recreatieve attracties	12	12	12	11	12	+1	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	6	6	6	5	6	+1	0
<i>wetenschap en natuur</i>	5	5	5	5	5	0	0
<i>sightseeing</i>	1	1	1	1	1	0	0
culturele attracties	41	43	43	43	43	0	+2
<i>erfgoedmusea</i>	20	21	21	21	21	0	+1
<i>kunstmusea</i>	8	8	8	8	8	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	13	14	14	14	14	0	+1

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	PROVINCIE OOST-VLAANDEREN			
					2016	Trend 2015-2016	GJG* 2015-2016	2012-2016
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	3 080 355	3 719 276	3 829 956	4 012 139	4 022 615	+0,3%	+6,9%	
toeristisch-recreatieve attracties	1 252 353	1 209 181	1 087 946	1 125 984	1 256 633	+11,6%	+0,1%	
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	-	-	
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	1 167 308	1 126 328	1 006 517	1 036 439	1 154 527	+11,4%	-0,3%	
<i>wetenschap en natuur</i>	81 124	78 779	77 106	84 469	97 235	+15,1%	+4,6%	
<i>sightseeing</i>	3 921	4 074	4 323	5 076	4 871	-4,0%	+5,6%	
culturele attracties	1 828 002	2 510 095	2 742 010	2 886 155	2 765 982	-4,2%	+10,9%	
<i>erfgoedmusea</i>	429 949	427 764	413 748	417 063	480 115	+15,1%	+2,8%	
<i>kunstmusea</i>	339 641	306 619	366 352	351 664	431 996	+22,8%	+6,2%	
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1 058 412	1 775 712	1 961 910	2 117 428	1 853 871	-12,4%	+15,0%	

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	PROVINCIE OOST-VLAANDEREN		
					2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	58 120	67 623	69 636	74 299	73 138	-1,6%	+5,9%
toeristisch-recreatieve attracties	104 363	100 765	90 662	102 362	104 719	+2,3%	+0,1%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	194 551	187 721	167 753	207 288	192 421	-7,2%	-0,3%
<i>wetenschap en natuur</i>	16 225	15 756	15 421	16 894	19 447	+15,1%	+4,6%
<i>sightseeing</i>	3 921	4 074	4 323	5 076	4 871	-4,0%	+5,6%
culturele attracties	44 585	58 374	63 768	67 120	64 325	-4,2%	+9,6%
<i>erfgoedmusea</i>	21 497	20 370	19 702	19 860	22 863	+15,1%	+1,6%
<i>kunstmusea</i>	42 455	38 327	45 794	43 958	54 000	+22,8%	+6,2%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	81 416	126 837	140 136	151 245	132 419	-12,4%	+12,9%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

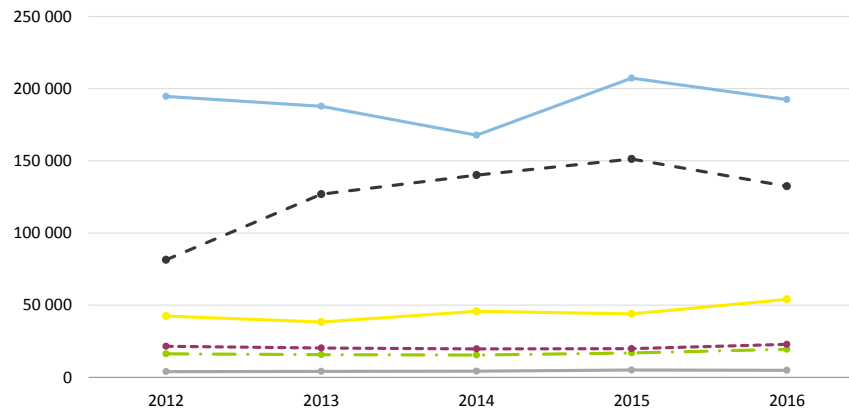
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

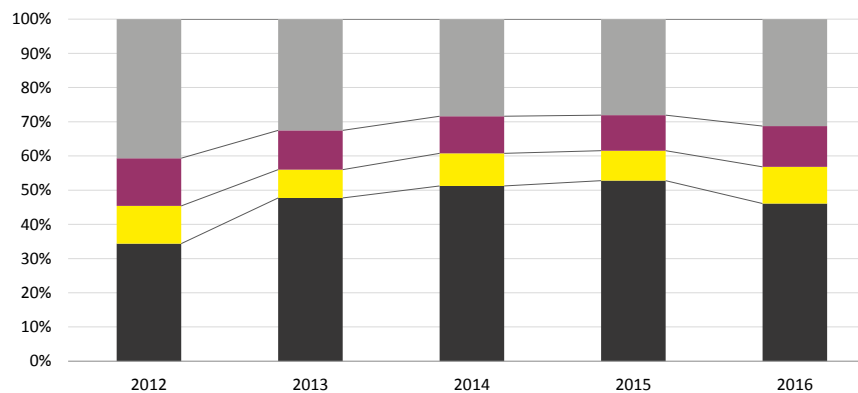

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

	2012	2013	2014	2015	2016
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	40,7%	32,5%	28,4%	28,1%	31,2%
zoos, dieren-, pret- en themaparken	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
recreatieparken en waterplezier	37,9%	30,3%	26,3%	25,8%	28,7%
wetenschap en natuur	2,6%	2,1%	2,0%	2,1%	2,4%
sightseeing	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
culturele attracties	59,3%	67,5%	71,6%	71,9%	68,8%
erfgoedmusea	14,0%	11,5%	10,8%	10,4%	11,9%
kunstmusea	11,0%	8,2%	9,6%	8,8%	10,7%
niet-museale erfgoedattracties	34,4%	47,7%	51,2%	52,8%	46,1%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

- toeristisch-recreatieve attracties
- erfgoedmusea
- kunstmusea
- niet-museale erfgoedattracties

AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	PROVINCIE VLAAMS-BRABANT		
					2016	Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	22	22	23	23	24	+1	+2
toeristisch-recreatieve attracties	8	8	8	8	9	+1	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	5	5	5	5	6	+1	+1
<i>wetenschap en natuur</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	14	14	15	15	15	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	7	7	8	8	8	0	+1
<i>kunstmusea</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	5	5	5	5	5	0	0

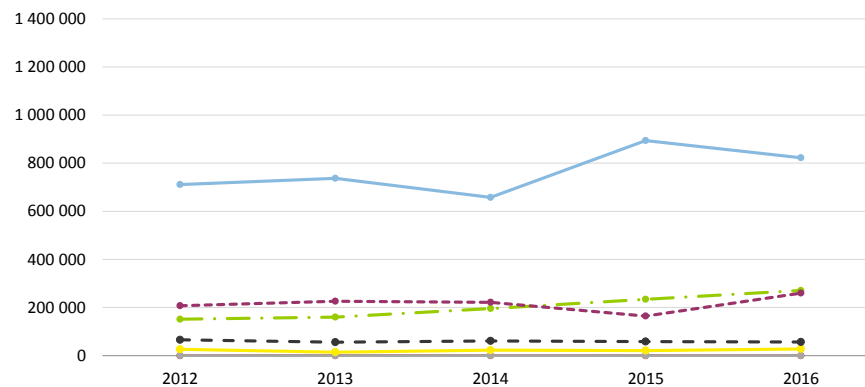
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	1 162 513	1 193 585	1 159 306	1 372 673	1 438 630	+4,8%	+5,5%
toeristisch-recreatieve attracties	863 174	896 659	854 208	1 128 242	1 094 049	-3,0%	+6,1%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	711 612	736 658	657 973	893 997	822 947	-7,9%	+3,7%
<i>wetenschap en natuur</i>	151 562	160 001	196 235	234 245	271 102	+15,7%	+15,6%
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	-	-
culturele attracties	299 339	296 926	305 098	244 431	344 581	+41,0%	+3,6%
<i>erfgoedmusea</i>	207 160	226 501	221 523	164 526	259 925	+58,0%	+5,8%
<i>kunstmusea</i>	26 173	14 507	22 667	21 372	27 775	+30,0%	+1,5%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	66 006	55 918	60 908	58 533	56 881	-2,8%	-3,7%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	52 842	54 254	50 405	59 681	59 943	+0,4%	+3,2%
toeristisch-recreatieve attracties	107 897	112 082	106 776	141 030	121 561	-13,8%	+3,0%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	142 322	147 332	131 595	178 799	137 158	-23,3%	-0,9%
<i>wetenschap en natuur</i>	50 521	53 334	65 412	78 082	90 367	+15,7%	+15,6%
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	21 381	21 209	20 340	16 295	22 972	+41,0%	+1,8%
<i>erfgoedmusea</i>	29 594	32 357	27 690	20 566	32 491	+58,0%	+2,4%
<i>kunstmusea</i>	13 087	7 254	11 334	10 686	13 888	+30,0%	+1,5%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	13 201	11 184	12 182	11 707	11 376	-2,8%	-3,7%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

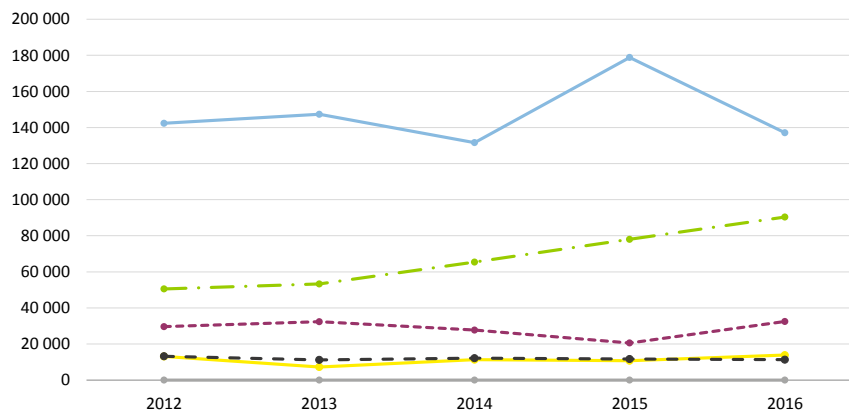
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- .-●- wetenschap en natuur
- sightseeing
- .-●- erfgoedmusea
- kunstmusea
- .-●- niet-museale erfgoedattracties

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

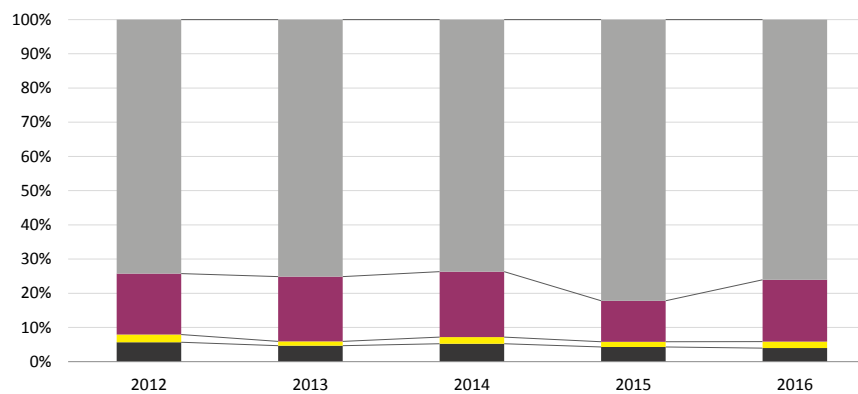

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- .-●- wetenschap en natuur
- sightseeing
- .-●- erfgoedmusea
- kunstmusea
- .-●- niet-museale erfgoedattracties

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

	2012	2013	2014	2015	2016
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	74,3%	75,1%	73,7%	82,2%	76,0%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	61,2%	61,7%	56,8%	65,1%	57,2%
<i>wetenschap en natuur</i>	13,0%	13,4%	16,9%	17,1%	18,8%
<i>sightseeing</i>	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
culturele attracties	25,7%	24,9%	26,3%	17,8%	24,0%
<i>erfgoedmusea</i>	17,8%	19,0%	19,1%	12,0%	18,1%
<i>kunstmusea</i>	2,3%	1,2%	2,0%	1,6%	1,9%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	5,7%	4,7%	5,3%	4,3%	4,0%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT

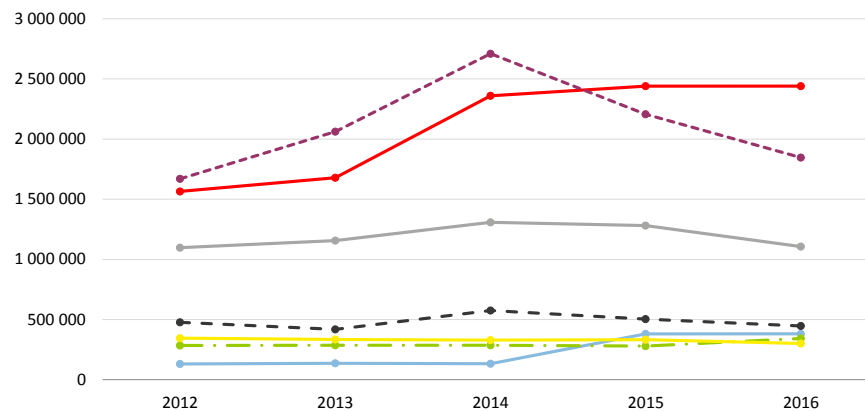

AANTAL ATTRACTIES	PROVINCIE WEST-VLAANDEREN						
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	91	92	94	96	98	+2	+7
toeristisch-recreatieve attracties	25	26	26	28	28	0	+3
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	5	5	6	6	6	0	+1
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2	2	2	3	3	0	+1
<i>wetenschap en natuur</i>	10	11	10	11	11	0	+1
<i>sightseeing</i>	8	8	8	8	8	0	0
culturele attracties	66	66	68	68	70	+2	+4
<i>erfgoedmusea</i>	50	49	51	51	53	+2	+3
<i>kunstmusea</i>	8	8	8	8	8	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	8	9	9	9	9	0	+1

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	PROVINCIE WEST-VLAANDEREN						
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	5 569 801	6 069 032	7 700 602	7 422 949	6 861 921	-7,6%	+5,4%
toeristisch-recreatieve attracties	3 077 927	3 255 865	4 087 116	4 380 935	4 269 616	-2,5%	+8,5%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	1 565 246	1 678 528	2 359 663	2 440 138	2 440 378	+0,0%	+11,7%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	130 547	135 725	133 276	380 248	381 229	+0,3%	+30,7%
<i>wetenschap en natuur</i>	284 783	285 893	286 116	279 346	342 588	+22,6%	+4,7%
<i>sightseeing</i>	1 097 351	1 155 719	1 308 061	1 281 203	1 105 421	-13,7%	+0,2%
culturele attracties	2 491 874	2 813 167	3 613 486	3 042 014	2 592 305	-14,8%	+1,0%
<i>erfgoedmusea</i>	1 669 615	2 061 610	2 710 099	2 206 488	1 845 884	-16,3%	+2,5%
<i>kunstmusea</i>	345 202	333 526	328 686	331 522	300 813	-9,3%	-3,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	477 057	418 031	574 701	504 004	445 608	-11,6%	-1,7%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	PROVINCIE WEST-VLAANDEREN						
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	61 207	65 968	81 921	77 322	70 020	-9,4%	+3,4%
toeristisch-recreatieve attracties	123 117	125 226	157 197	156 462	152 486	-2,5%	+5,5%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	313 049	335 706	393 277	406 690	406 730	+0,0%	+6,8%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	65 274	67 863	66 638	126 749	127 076	+0,3%	+18,1%
<i>wetenschap en natuur</i>	28 478	25 990	28 612	25 395	31 144	+22,6%	+2,3%
<i>sightseeing</i>	137 169	144 465	163 508	160 150	138 178	-13,7%	+0,2%
culturele attracties	37 756	42 624	53 140	44 736	37 033	-17,2%	-0,5%
<i>erfgoedmusea</i>	33 392	42 074	53 139	43 264	34 828	-19,5%	+1,1%
<i>kunstmusea</i>	43 150	41 691	41 086	41 440	37 602	-9,3%	-3,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	59 632	46 448	63 856	56 000	49 512	-11,6%	-4,5%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

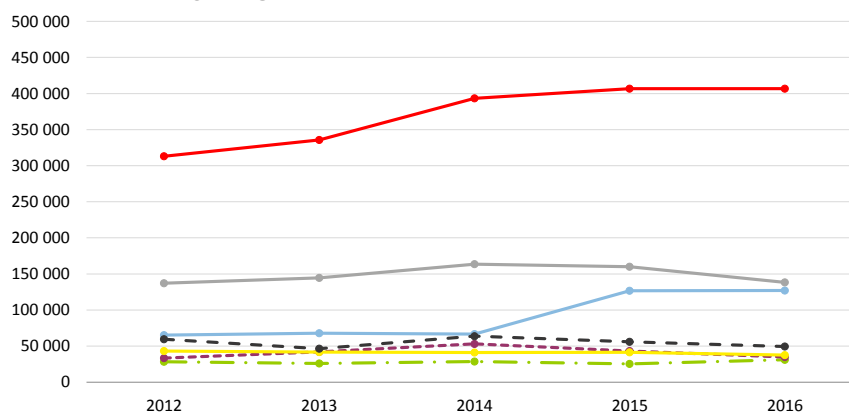
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- erfgoedmusea
- kunstmusea
- niet-museale erfgoedattracties

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

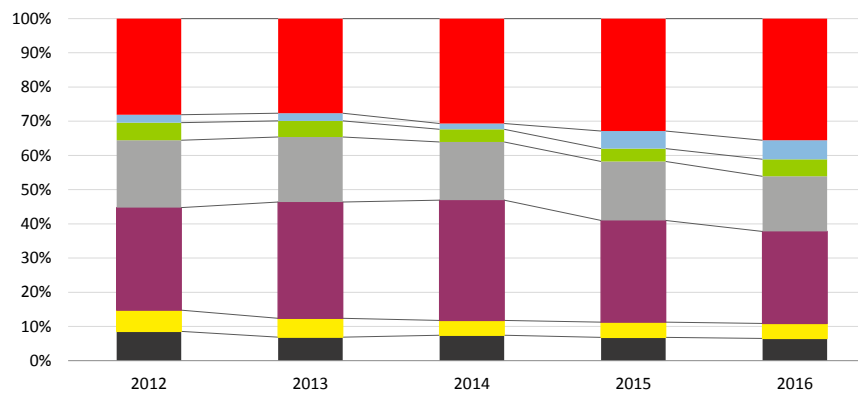
- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- erfgoedmusea
- kunstmusea
- niet-museale erfgoedattracties

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

	2012	2013	2014	2015	2016
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	55,3%	53,6%	53,1%	59,0%	62,2%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	28,1%	27,7%	30,6%	32,9%	35,6%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2,3%	2,2%	1,7%	5,1%	5,6%
<i>wetenschap en natuur</i>	5,1%	4,7%	3,7%	3,8%	5,0%
<i>sightseeing</i>	19,7%	19,0%	17,0%	17,3%	16,1%
culturele attracties	44,7%	46,4%	46,9%	41,0%	37,8%
<i>erfgoedmusea</i>	30,0%	34,0%	35,2%	29,7%	26,9%
<i>kunstmusea</i>	6,2%	5,5%	4,3%	4,5%	4,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	8,6%	6,9%	7,5%	6,8%	6,5%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- erfgoedmusea
- kunstmusea
- niet-museale erfgoedattracties

Aanbod toeristische attracties Kunststeden, Kust, Vlaamse Regio's

---

Kunststeden	31
Kust	34
Vlaamse Regio's	37

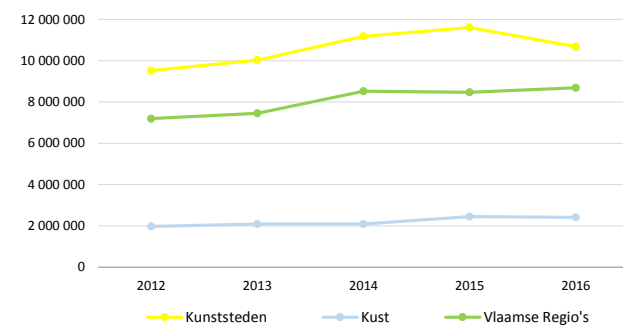
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

	KUNSTSTEDEN, KUST EN VLAAMSE REGIO'S					Trend	GJG*
	2012	2013	2014	2015	2016	2015-2016	2012-2016
Kunststeden	9 521 361	10 031 339	11 178 922	11 606 331	10 687 239	-7,9%	+2,9%
Kust	1 973 094	2 093 924	2 093 843	2 450 265	2 410 835	-1,6%	+5,1%
Vlaamse Regio's	7 195 597	7 451 216	8 524 373	8 467 358	8 687 570	+2,6%	+4,8%

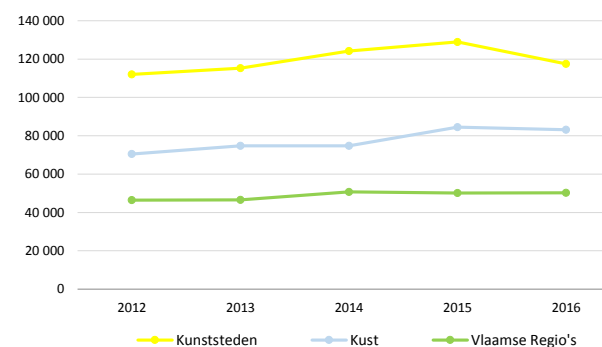
GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

	KUNSTSTEDEN, KUST EN VLAAMSE REGIO'S					Trend	GJG*
	2012	2013	2014	2015	2016	2015-2016	2012-2016
Kunststeden	112 016	115 303	124 210	128 959	117 442	-8,9%	+1,2%
Kust	70 468	74 783	74 780	84 492	83 132	-1,6%	+4,2%
Vlaamse Regio's	46 423	46 570	50 740	50 103	50 217	+0,2%	+2,0%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	KUNSTSTEDEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
KUNSTSTEDEN	85	87	90	90	91	+1	+6
toeristisch-recreatieve attracties	14	14	14	14	15	+1	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	4	4	4	4	4	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>sightseeing</i>	4	4	4	4	5	+1	+1
culturele attracties	71	73	76	76	76	0	+5
<i>erfgoedmusea</i>	33	34	35	35	35	0	+2
<i>kunstmusea</i>	15	15	15	15	15	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	23	24	26	26	26	0	+3

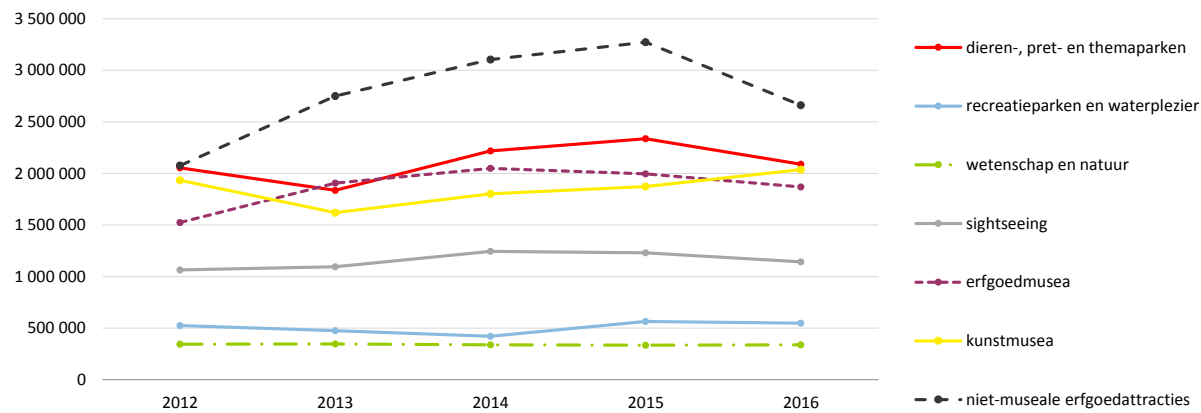
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	KUNSTSTEDEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
KUNSTSTEDEN	9 521 361	10 031 339	11 178 922	11 606 331	10 687 239	-7,9%	+2,9%
toeristisch-recreatieve attracties	3 987 914	3 753 406	4 221 856	4 465 293	4 118 936	-7,8%	+0,8%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	2 054 451	1 836 717	2 219 222	2 336 725	2 089 444	-10,6%	+0,4%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	524 062	474 336	420 886	564 580	548 449	-2,9%	+1,1%
<i>wetenschap en natuur</i>	344 954	346 288	337 440	334 523	337 743	+1,0%	-0,5%
<i>sightseeing</i>	1 064 447	1 096 065	1 244 308	1 229 465	1 143 300	-7,0%	+1,8%
culturele attracties	5 533 447	6 277 933	6 957 066	7 141 038	6 568 303	-8,0%	+4,4%
<i>erfgoedmusea</i>	1 524 159	1 906 831	2 049 182	1 995 832	1 868 707	-6,4%	+5,2%
<i>kunstmusea</i>	1 932 785	1 619 806	1 803 231	1 872 126	2 037 161	+8,8%	+1,3%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	2 076 503	2 751 296	3 104 653	3 273 080	2 662 435	-18,7%	+6,4%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	KUNSTSTEDEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
KUNSTSTEDEN	112 016	115 303	124 210	128 959	117 442	-8,9%	+1,2%
toeristisch-recreatieve attracties	284 851	268 100	301 561	318 950	274 596	-13,9%	-0,9%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	513 613	459 179	554 806	584 181	522 361	-10,6%	+0,4%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	174 687	158 112	140 295	188 193	182 816	-2,9%	+1,1%
<i>wetenschap en natuur</i>	114 985	115 429	112 480	111 508	112 581	+1,0%	-0,5%
<i>sightseeing</i>	266 112	274 016	311 077	307 366	228 660	-25,6%	-3,7%
culturele attracties	77 936	85 999	91 540	93 961	86 425	-8,0%	+2,6%
<i>erfgoedmusea</i>	46 187	56 083	58 548	57 024	53 392	-6,4%	+3,7%
<i>kunstmusea</i>	128 852	107 987	120 215	124 808	135 811	+8,8%	+1,3%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	90 283	114 637	119 410	125 888	102 401	-18,7%	+3,2%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

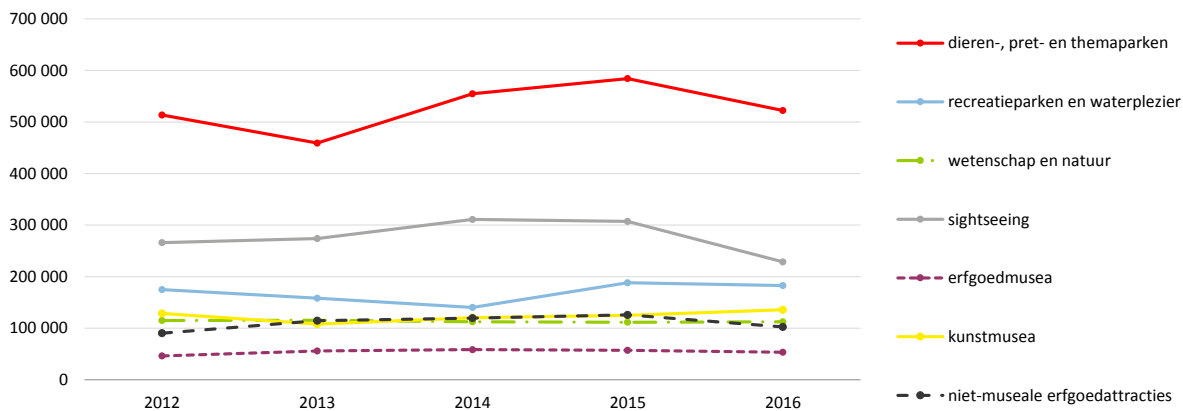

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

KUNSTSTEDEN

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

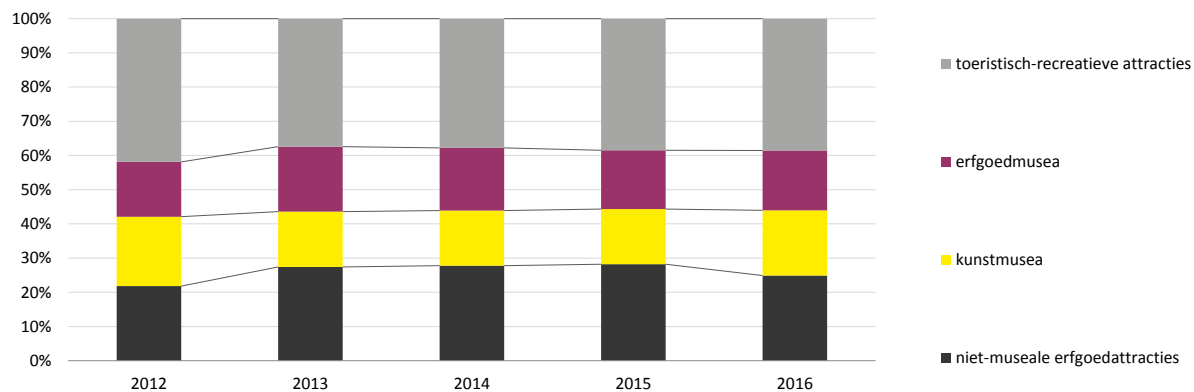
KUNSTSTEDEN

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

	2012	2013	2014	2015	2016
KUNSTSTEDEN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	41,9%	37,4%	37,8%	38,5%	38,5%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	21,6%	18,3%	19,9%	20,1%	19,6%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	5,5%	4,7%	3,8%	4,9%	5,1%
<i>wetenschap en natuur</i>	3,6%	3,5%	3,0%	2,9%	3,2%
<i>sightseeing</i>	11,2%	10,9%	11,1%	10,6%	10,7%
culturele attracties	58,1%	62,6%	62,2%	61,5%	61,5%
<i>erfgoedmusea</i>	16,0%	19,0%	18,3%	17,2%	17,5%
<i>kunstmusea</i>	20,3%	16,1%	16,1%	16,1%	19,1%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	21,8%	27,4%	27,8%	28,2%	24,9%

KUNSTSTEDEN

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

KUNSTSTEDEN

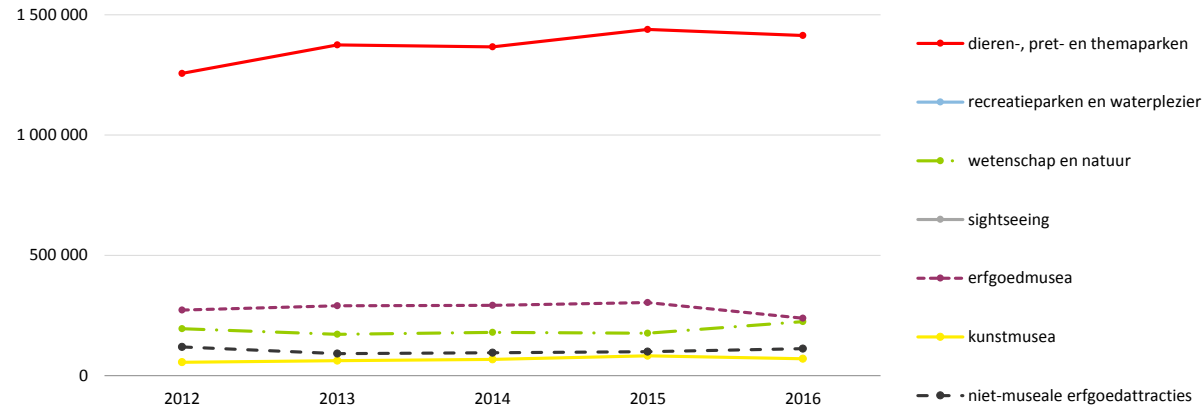
AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	KUST
							Trend 2012-2016
KUST	28	28	28	29	29	0	+1
toeristisch-recreatieve attracties	12	12	12	13	13	0	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	4	4	4	4	4	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	1	1	0	+1
<i>wetenschap en natuur</i>	4	4	4	4	4	0	0
<i>sightseeing</i>	4	4	4	4	4	0	0
culturele attracties	16	16	16	16	16	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	10	10	10	10	10	0	0
<i>kunstmusea</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	3	3	3	3	3	0	0

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	KUST
							GJG* 2012-2016
KUST	1 973 094	2 093 924	2 093 843	2 450 265	2 410 835	-1,6%	+5,1%
toeristisch-recreatieve attracties	1 525 187	1 649 450	1 639 393	1 964 161	1 989 709	+1,3%	+6,9%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	1 256 579	1 375 179	1 367 122	1 439 159	1 414 158	-1,7%	+3,0%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	195 400	171 887	179 644	175 947	224 626	+27,7%	+3,5%
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	447 907	444 474	454 450	486 104	421 126	-13,4%	-1,5%
<i>erfgoedmusea</i>	272 972	290 582	291 869	303 895	238 677	-21,5%	-3,3%
<i>kunstmusea</i>	55 590	62 340	67 774	82 467	70 124	-15,0%	+6,0%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	119 345	91 552	94 807	99 742	112 325	+12,6%	-1,5%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	KUST
							GJG* 2012-2016
KUST	70 468	74 783	74 780	84 492	83 132	-1,6%	+4,2%
toeristisch-recreatieve attracties	127 099	137 454	136 616	151 089	153 055	+1,3%	+4,8%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	314 145	343 795	341 781	359 790	353 540	-1,7%	+3,0%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	48 850	42 972	44 911	43 987	56 157	+27,7%	+3,5%
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	27 994	27 780	28 403	30 382	26 320	-13,4%	-1,5%
<i>erfgoedmusea</i>	27 297	29 058	29 187	30 390	23 868	-21,5%	-3,3%
<i>kunstmusea</i>	18 530	20 780	22 591	27 489	23 375	-15,0%	+6,0%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	39 782	30 517	31 602	33 247	37 442	+12,6%	-1,5%

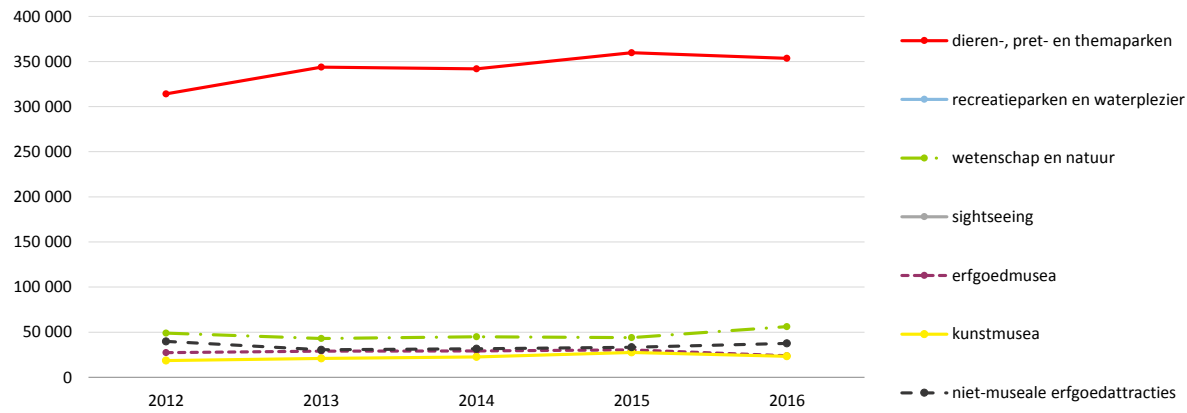
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

KUST

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

KUST

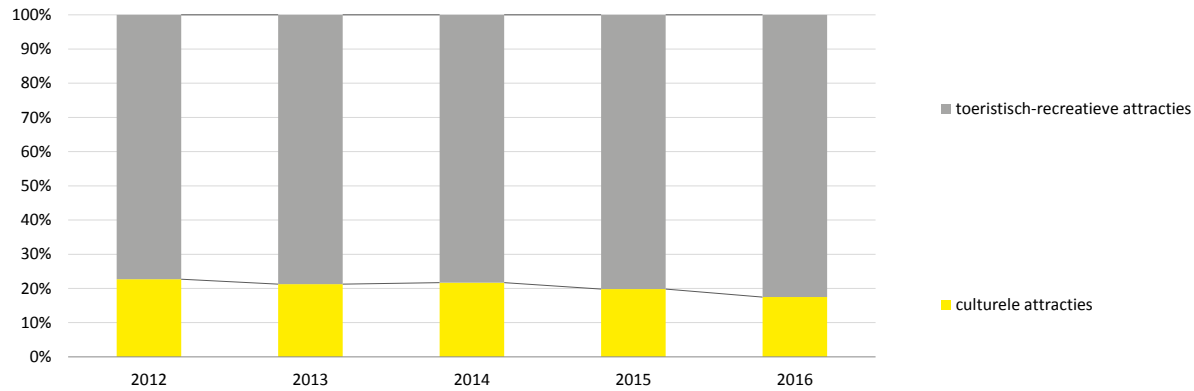
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

KUST

	2012	2013	2014	2015	2016
KUST	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	77,3%	78,8%	78,3%	80,2%	82,5%
zoos, dieren-, pret- en themaparken	63,7%	65,7%	65,3%	58,7%	58,7%
recreatieparken en waterplezier	-	-	-	-	-
wetenschap en natuur	9,9%	8,2%	8,6%	7,2%	9,3%
sightseeing	-	-	-	-	-
culturele attracties	22,7%	21,2%	21,7%	19,8%	17,5%
erfgoedmusea	13,8%	13,9%	13,9%	12,4%	9,9%
kunstmusea	2,8%	3,0%	3,2%	3,4%	2,9%
niet-museale erfgoedattracties	6,0%	4,4%	4,5%	4,1%	4,7%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

KUST

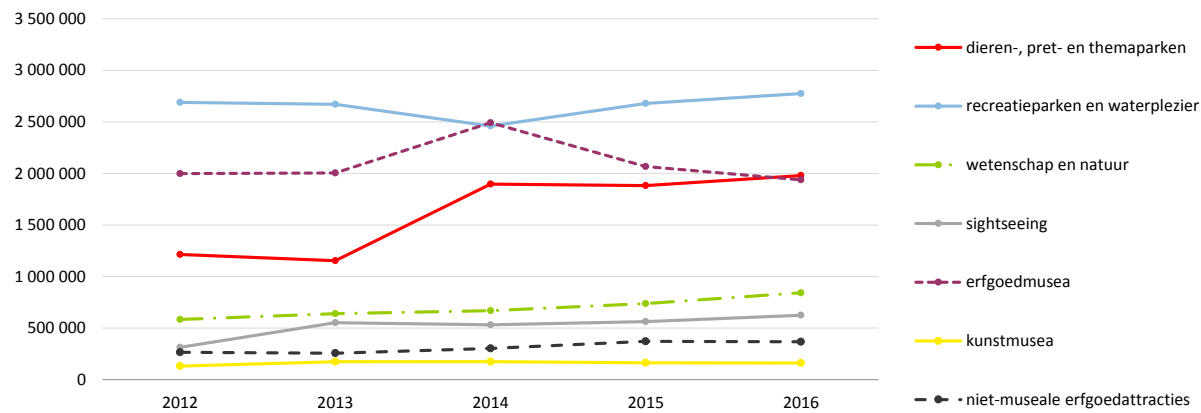
TOTAAL AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE REGIO'S	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
VLAAMSE REGIO'S	155	160	168	169	173	+4	+18
toeristisch-recreatieve attracties	61	64	66	66	68	+2	+7
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	3	3	4	4	4	0	+1
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	22	22	22	21	23	+2	+1
<i>wetenschap en natuur</i>	26	26	26	27	27	0	+1
<i>sightseeing</i>	10	13	14	14	14	0	+4
culturele attracties	94	96	102	103	105	+2	+11
<i>erfgoedmusea</i>	69	70	75	75	77	+2	+8
<i>kunstmusea</i>	12	12	12	12	12	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	13	14	15	16	16	0	+3

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE REGIO'S	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
VLAAMSE REGIO'S	7 195 597	7 451 216	8 524 373	8 467 358	8 687 570	+2,6%	+4,8%
toeristisch-recreatieve attracties	4 800 884	5 016 009	5 554 639	5 863 628	6 221 362	+6,1%	+6,7%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	1 214 195	1 153 728	1 895 754	1 882 717	1 979 251	+5,1%	+13,0%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2 689 095	2 671 377	2 459 657	2 679 001	2 774 839	+3,6%	+0,8%
<i>wetenschap en natuur</i>	583 808	638 994	668 236	738 548	842 769	+14,1%	+9,6%
<i>sightseeing</i>	313 786	551 910	530 992	563 362	624 503	+10,9%	+18,8%
culturele attracties	2 394 713	2 435 207	2 969 734	2 603 730	2 466 208	-5,3%	+0,7%
<i>erfgoedmusea</i>	1 997 631	2 005 802	2 492 224	2 067 580	1 937 969	-6,3%	-0,8%
<i>kunstmusea</i>	131 564	173 197	174 577	164 355	160 578	-2,3%	+5,1%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	265 518	256 208	302 933	371 795	367 661	-1,1%	+8,5%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE REGIO'S	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
VLAAMSE REGIO'S	46 423	46 570	50 740	50 103	50 217	+0,2%	+2,0%
toeristisch-recreatieve attracties	78 703	78 375	84 161	88 843	91 491	+3,0%	+3,8%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	404 732	384 576	473 939	470 679	494 813	+5,1%	+5,2%
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	122 232	121 426	111 803	127 571	120 645	-5,4%	-0,3%
<i>wetenschap en natuur</i>	22 454	24 577	25 701	27 354	31 214	+14,1%	+8,6%
<i>sightseeing</i>	31 379	42 455	37 928	40 240	44 607	+10,9%	+9,2%
culturele attracties	25 476	25 367	29 115	25 279	23 488	-7,1%	-2,0%
<i>erfgoedmusea</i>	28 951	28 654	33 230	27 568	25 168	-8,7%	-3,4%
<i>kunstmusea</i>	10 964	14 433	14 548	13 696	13 382	-2,3%	+5,1%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	20 424	18 301	20 196	23 237	22 979	-1,1%	+3,0%

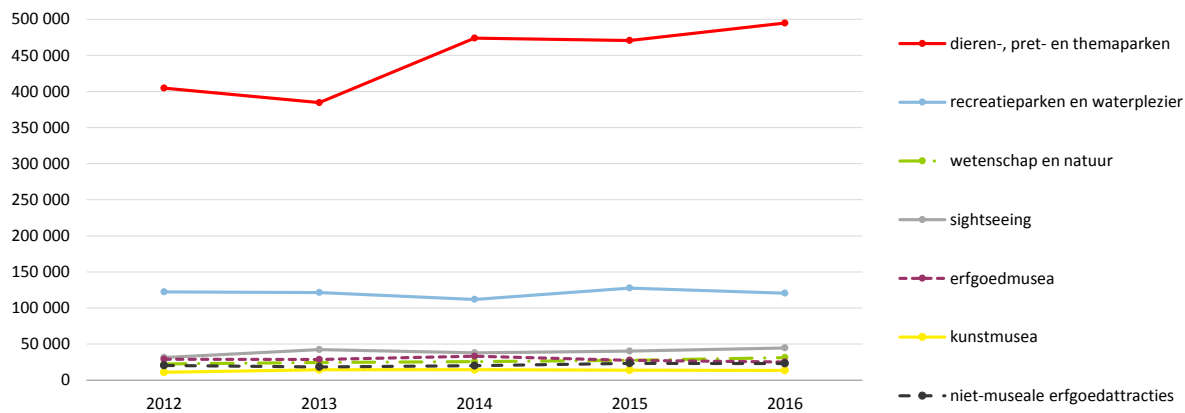
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

VLAAMSE REGIO'S

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

VLAAMSE REGIO'S

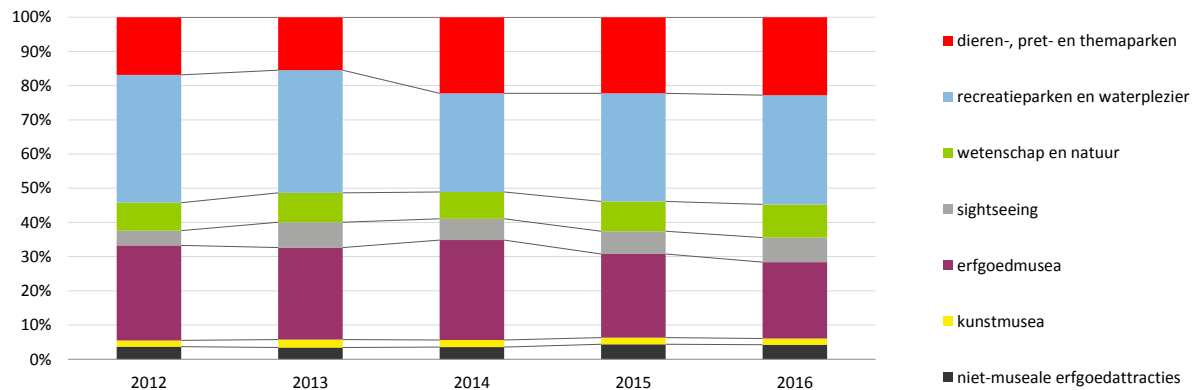
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

VLAAMSE REGIO'S

	2012	2013	2014	2015	2016
VLAAMSE REGIO'S	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	66,7%	67,3%	65,2%	69,2%	71,6%
zoos, dieren-, pret- en themaparken	16,9%	15,5%	22,2%	22,2%	22,8%
recreatieparken en waterplezier	37,4%	35,9%	28,9%	31,6%	31,9%
wetenschap en natuur	8,1%	8,6%	7,8%	8,7%	9,7%
sightseeing	4,4%	7,4%	6,2%	6,7%	7,2%
culturele attracties	33,3%	32,7%	34,8%	30,8%	28,4%
erfgoedmusea	27,8%	26,9%	29,2%	24,4%	22,3%
kunstmusea	1,8%	2,3%	2,0%	1,9%	1,8%
niet-museale erfgoedattracties	3,7%	3,4%	3,6%	4,4%	4,2%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

VLAAMSE REGIO'S

Aanbod toeristische attracties Kunststeden

Antwerpen	42
Brugge	45
Gent	48
Leuven	51
Mechelen	54

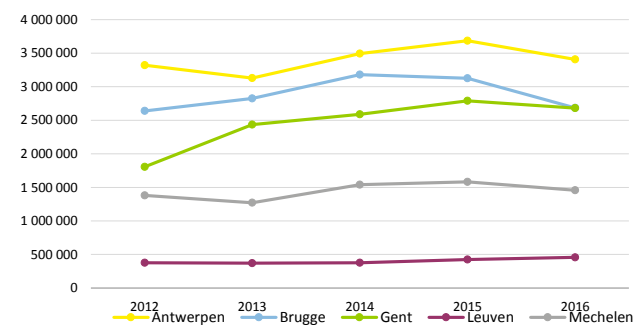
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

						KUNSTSTEDEN	
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
Antwerpen	3 319 657	3 129 030	3 492 425	3 685 872	3 407 909	-7,5%	+0,7%
Brugge	2 639 120	2 826 637	3 180 291	3 125 087	2 683 631	-14,1%	+0,4%
Gent	1 806 268	2 433 936	2 587 518	2 789 683	2 680 494	-3,9%	+10,4%
Leuven	375 621	370 908	377 125	423 090	457 753	+8,2%	+5,1%
Mechelen	1 380 695	1 270 828	1 541 563	1 582 599	1 457 452	-7,9%	+1,4%

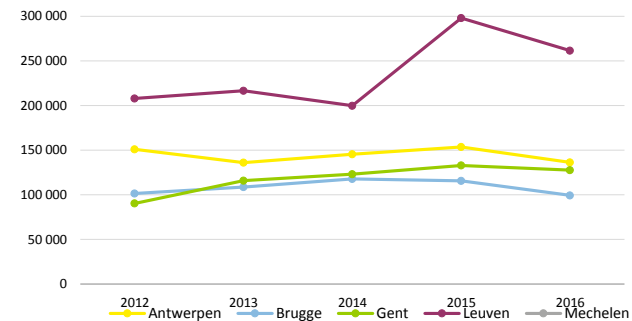
GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

						KUNSTSTEDEN	
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
Antwerpen	150 894	136 045	145 518	153 578	136 316	-11,2%	-2,5%
Brugge	101 505	108 717	117 789	115 744	99 394	-14,1%	-0,5%
Gent	90 313	115 902	123 215	132 842	127 643	-3,9%	+9,0%
Leuven	208 000	216 721	199 869	298 055	261 667	-12,2%	+5,9%
Mechelen	1 184 013	1 029 768	1 307 990	1 344 761	1 218 378	-9,4%	+0,7%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	ANTWERPEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
ANTWERPEN	22	23	24	24	25	+1	+3
toeristisch-recreatieve attracties	5	5	5	5	6	+1	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	2	2	2	2	3	+1	+1
culturele attracties	17	18	19	19	19	0	+2
<i>erfgoedmusea</i>	7	8	8	8	8	0	+1
<i>kunstmusea</i>	6	6	6	6	6	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	4	4	5	5	5	0	+1

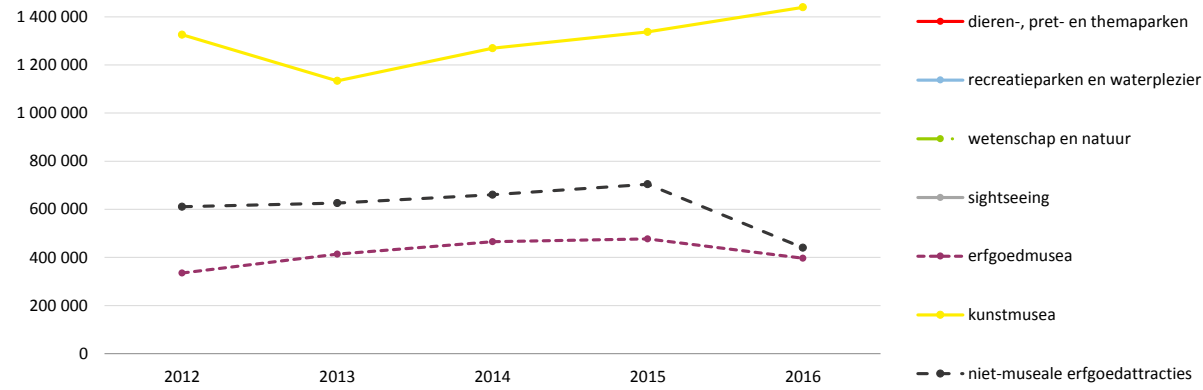
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	ANTWERPEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
ANTWERPEN	3 319 657	3 129 030	3 492 425	3 685 872	3 407 909	-7,5%	+0,7%
toeristisch-recreatieve attracties	1 047 716	956 023	1 095 831	1 167 005	1 131 568	-3,0%	+1,9%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	2 271 941	2 173 007	2 396 594	2 518 867	2 276 341	-9,6%	+0,0%
<i>erfgoedmusea</i>	335 193	413 394	465 884	477 057	396 347	-16,9%	+4,3%
<i>kunstmusea</i>	1 325 886	1 133 914	1 270 019	1 337 799	1 439 590	+7,6%	+2,1%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	610 862	625 699	660 691	704 011	440 404	-37,4%	-7,9%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	ANTWERPEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
ANTWERPEN	150 894	136 045	145 518	153 578	136 316	-11,2%	-2,5%
toeristisch-recreatieve attracties	209 543	191 205	219 166	233 401	188 595	-19,2%	-2,6%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	133 644	120 723	126 137	132 572	119 807	-9,6%	-2,7%
<i>erfgoedmusea</i>	47 885	51 674	58 236	59 632	49 543	-16,9%	+0,9%
<i>kunstmusea</i>	220 981	188 986	211 670	222 967	239 932	+7,6%	+2,1%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	152 716	156 425	132 138	140 802	88 081	-37,4%	-12,9%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

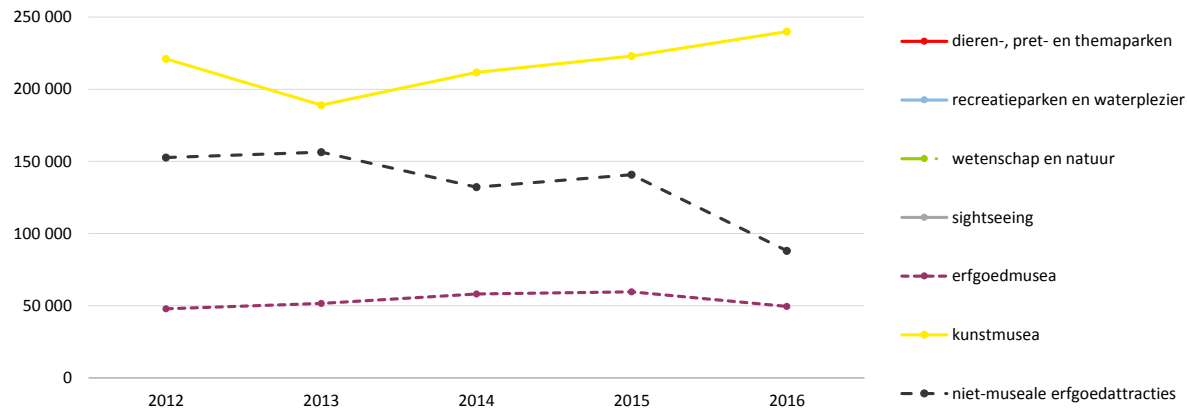
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

ANTWERPEN

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

ANTWERPEN

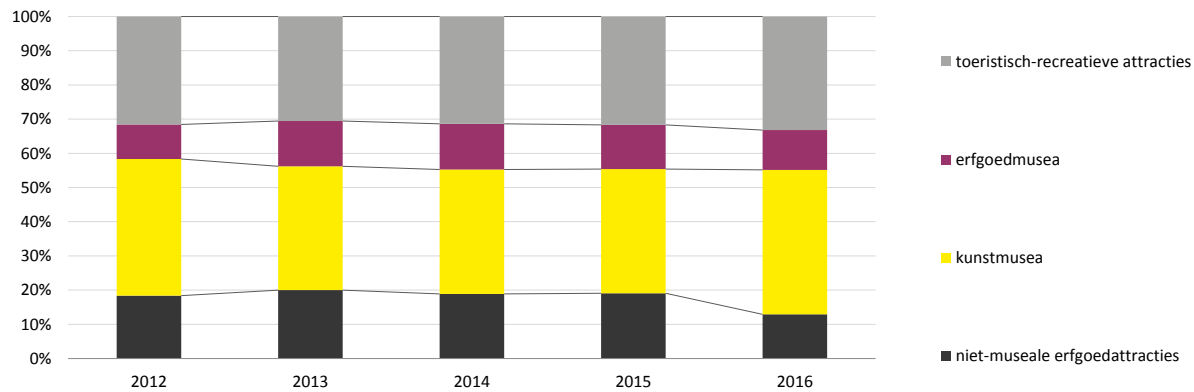
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

ANTWERPEN

	2012	2013	2014	2015	2016
ANTWERPEN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	31,6%	30,6%	31,4%	31,7%	33,2%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-
culturele attracties	68,4%	69,4%	68,6%	68,3%	66,8%
<i>erfgoedmusea</i>	10,1%	13,2%	13,3%	12,9%	11,6%
<i>kunstmusea</i>	39,9%	36,2%	36,4%	36,3%	42,2%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	18,4%	20,0%	18,9%	19,1%	12,9%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

ANTWERPEN

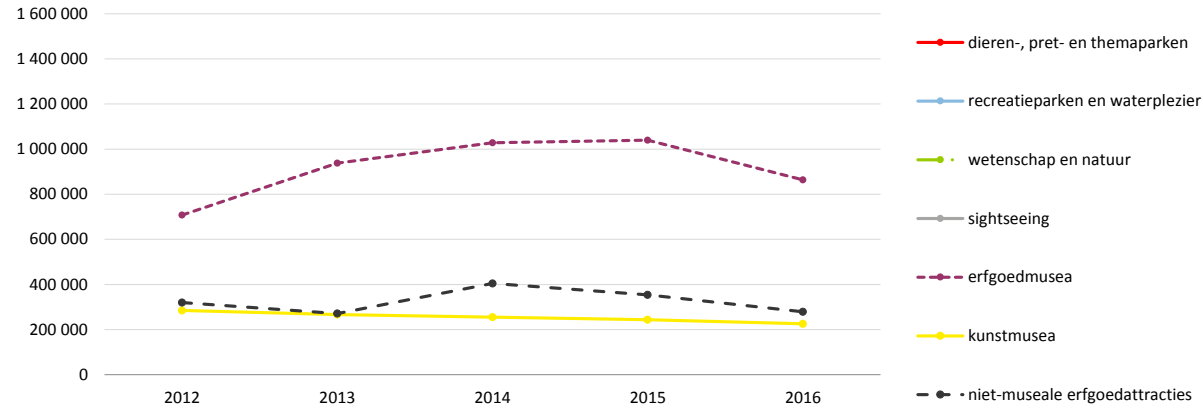
AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	BRUGGE	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
BRUGGE	26	26	27	27	27	0	+1
toeristisch-recreatieve attracties	4	4	4	4	4	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	2	2	2	2	2	0	0
culturele attracties	22	22	23	23	23	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	15	15	16	16	16	0	+1
<i>kunstmusea</i>	4	4	4	4	4	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	3	3	3	3	3	0	0

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	BRUGGE	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
BRUGGE	2 639 120	2 826 637	3 180 291	3 125 087	2 683 631	-14,1%	+0,4%
toeristisch-recreatieve attracties	1 326 926	1 350 794	1 492 065	1 487 471	1 315 300	-11,6%	-0,2%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	1 312 194	1 475 843	1 688 226	1 637 616	1 368 331	-16,4%	+1,1%
<i>erfgoedmusea</i>	707 523	938 062	1 028 445	1 039 703	863 413	-17,0%	+5,1%
<i>kunstmusea</i>	284 757	266 850	255 228	243 791	225 683	-7,4%	-5,6%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	319 914	270 931	404 553	354 122	279 235	-21,1%	-3,3%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	BRUGGE	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
BRUGGE	101 505	108 717	117 789	115 744	99 394	-14,1%	-0,5%
toeristisch-recreatieve attracties	331 732	337 699	373 016	371 868	328 825	-11,6%	-0,2%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	59 645	67 084	73 401	71 201	59 493	-16,4%	-0,1%
<i>erfgoedmusea</i>	47 168	62 537	64 278	64 981	53 963	-17,0%	+3,4%
<i>kunstmusea</i>	71 189	66 713	63 807	60 948	56 421	-7,4%	-5,6%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	106 638	90 310	134 851	118 041	93 078	-21,1%	-3,3%

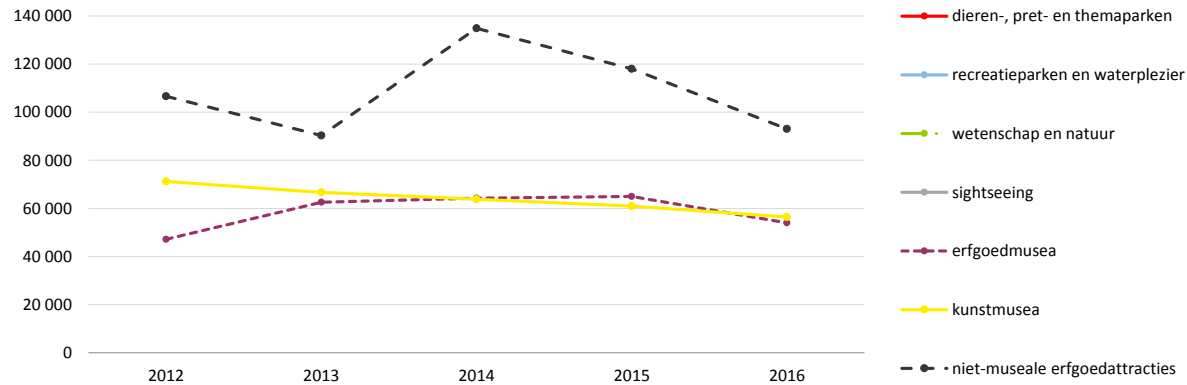
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

BRUGGE

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

BRUGGE

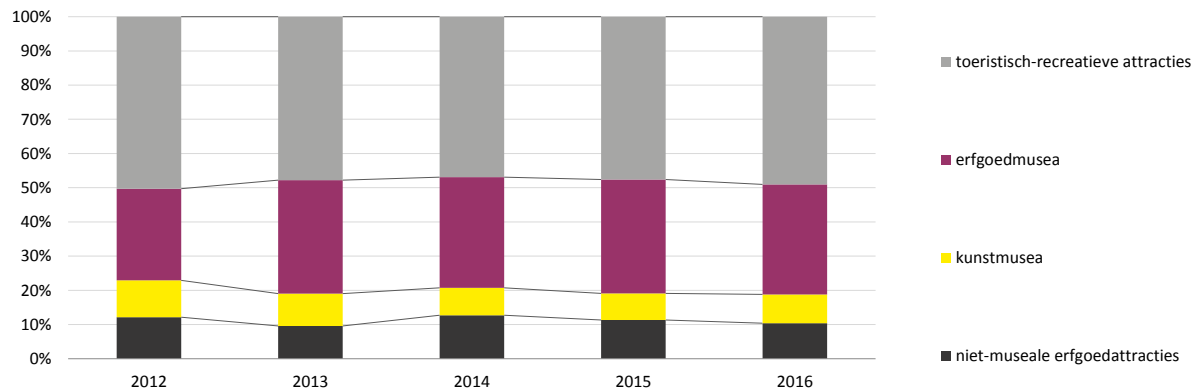
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

BRUGGE

	2012	2013	2014	2015	2016
BRUGGE	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	50,3%	47,8%	46,9%	47,6%	49,0%
zoos, dieren-, pret- en themaparken	-	-	-	-	-
recreatieparken en waterplezier	-	-	-	-	-
wetenschap en natuur	-	-	-	-	-
sightseeing	-	-	-	-	-
culturele attracties	49,7%	52,2%	53,1%	52,4%	51,0%
erfgoedmusea	26,8%	33,2%	32,3%	33,3%	32,2%
kunstmusea	10,8%	9,4%	8,0%	7,8%	8,4%
niet-museale erfgoedattracties	12,1%	9,6%	12,7%	11,3%	10,4%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

BRUGGE

TOTAAL AANTAL ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GENT Trend 2012-2016
GENT	20	21	21	21	21	0	+1
toeristisch-recreatieve attracties	1	1	1	1	1	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	19	20	20	20	20	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	8	8	8	8	8	0	0
<i>kunstmusea</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	8	9	9	9	9	0	+1

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

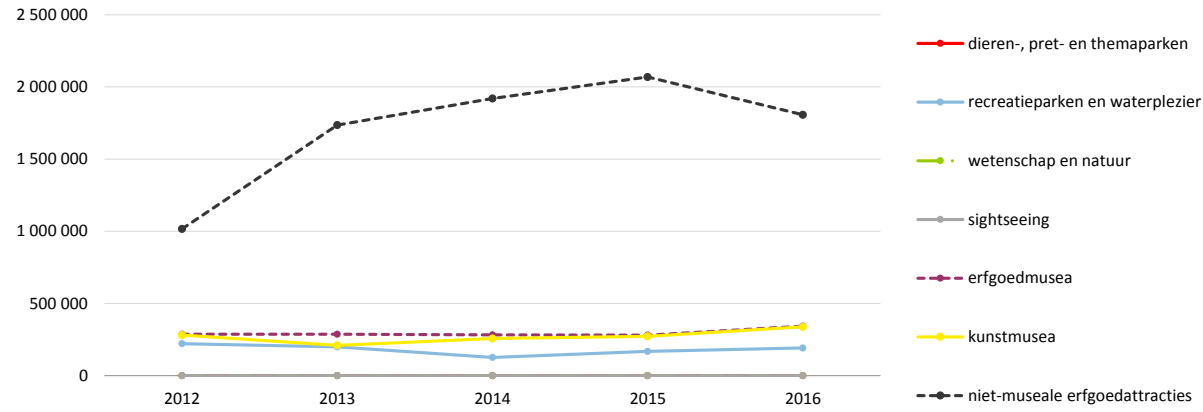
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GENT GJG* 2012-2016
GENT	1 806 268	2 433 936	2 587 518	2 789 683	2 680 494	-3,9%	+10,4%
toeristisch-recreatieve attracties	221 259	200 100	126 101	168 001	192 023	+14,3%	-3,5%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	221 259	200 100	126 101	168 001	192 023	+14,3%	-3,5%
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	-	-
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	-	-
culturele attracties	1 585 009	2 233 836	2 461 417	2 621 682	2 488 471	-5,1%	+11,9%
<i>erfgoedmusea</i>	287 204	287 600	282 776	280 579	343 091	+22,3%	+4,5%
<i>kunstmusea</i>	281 041	209 680	258 081	271 736	338 285	+24,5%	+4,7%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1 016 764	1 736 556	1 920 560	2 069 367	1 807 095	-12,7%	+15,5%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	GENT GJG* 2012-2016
GENT	90 313	115 902	123 215	132 842	127 643	-3,9%	+9,0%
toeristisch-recreatieve attracties	221 259	200 100	126 101	168 001	192 023	+14,3%	-3,5%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	221 259	200 100	126 101	168 001	192 023	+14,3%	-3,5%
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	83 422	111 692	123 071	131 084	124 424	-5,1%	+10,5%
<i>erfgoedmusea</i>	35 901	35 950	35 347	35 072	42 886	+22,3%	+4,5%
<i>kunstmusea</i>	93 680	69 893	86 027	90 579	112 762	+24,5%	+4,7%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	127 096	192 951	213 396	229 930	200 788	-12,7%	+12,1%

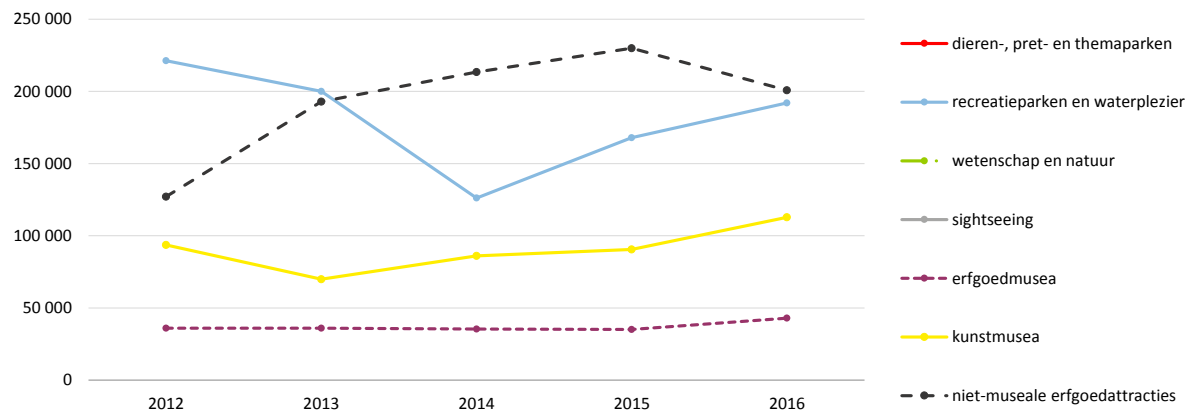
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

GENT

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

GENT

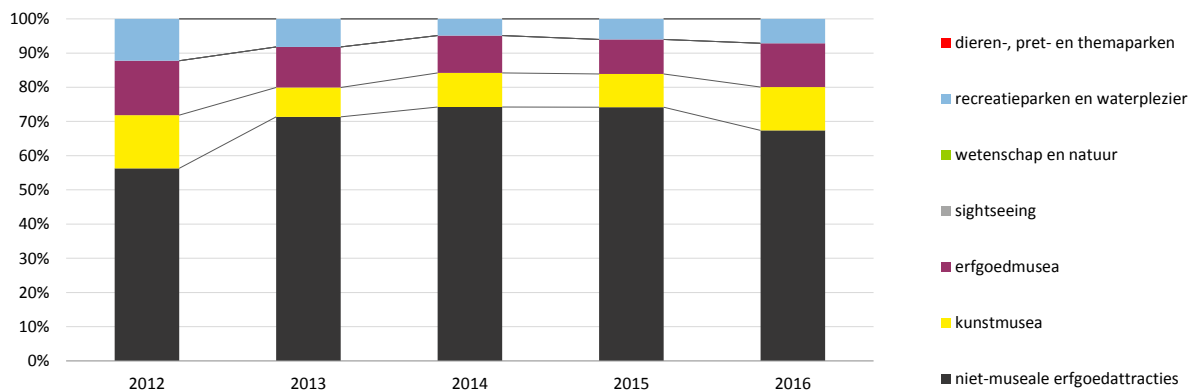
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

GENT

	2012	2013	2014	2015	2016
GENT	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	12,2%	8,2%	4,9%	6,0%	7,2%
zoos, dieren-, pret- en themaparken	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
recreatieparken en waterplezier	12,2%	8,2%	4,9%	6,0%	7,2%
wetenschap en natuur	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sightseeing	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
culturele attracties	87,8%	91,8%	95,1%	94,0%	92,8%
erfgoedmusea	15,9%	11,8%	10,9%	10,1%	12,8%
kunstmusea	15,6%	8,6%	10,0%	9,7%	12,6%
niet-museale erfgoedattracties	56,3%	71,3%	74,2%	74,2%	67,4%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

GENT

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	LEUVEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
LEUVEN	5	5	5	5	5	0	0
toeristisch-recreatieve attracties	1	1	1	1	1	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	4	4	4	4	4	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	2	2	2	2	2	0	0

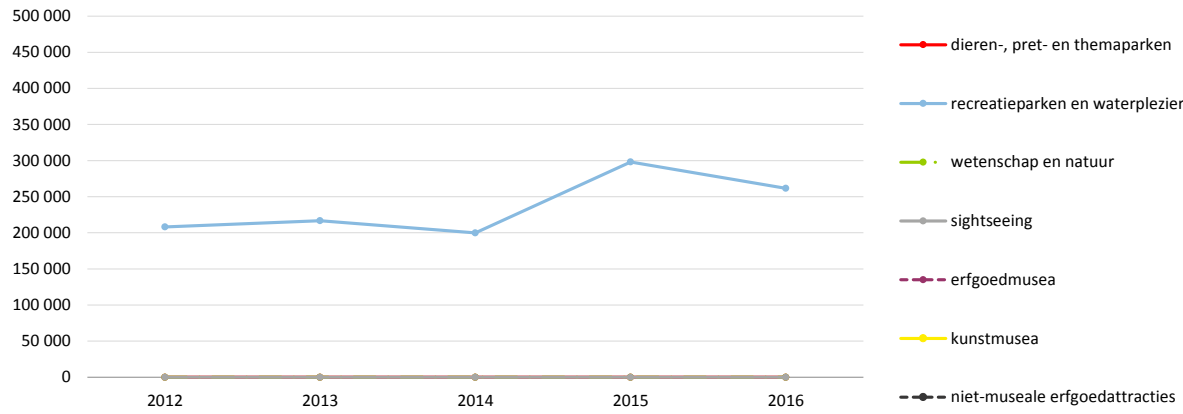
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	LEUVEN	
						Trend GJG* 2015-2016	2012- 2016
LEUVEN	375 621	370 908	377 125	423 090	457 753	+8,2%	+5,1%
toeristisch-recreatieve attracties	208 000	216 721	199 869	298 055	261 667	-12,2%	+5,9%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	208 000	216 721	199 869	298 055	261 667	-12,2%	5,9%
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	-	-
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	-	-
culturele attracties	167 621	154 187	177 256	125 035	196 086	56,8%	4,0%
<i>erfgoedmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>kunstmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	-	-	-	-	-	-	-

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	LEUVEN	
						Trend GJG* 2015-2016	2012- 2016
LEUVEN	75 124	74 182	75 425	84 618	91 551	8,2%	5,1%
toeristisch-recreatieve attracties	208 000	216 721	199 869	298 055	261 667	-12,2%	5,9%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	208 000	216 721	199 869	298 055	261 667	-12,2%	5,9%
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	41 905	38 547	44 314	31 259	49 022	56,8%	4,0%
<i>erfgoedmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>kunstmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	-	-	-	-	-	-	-

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

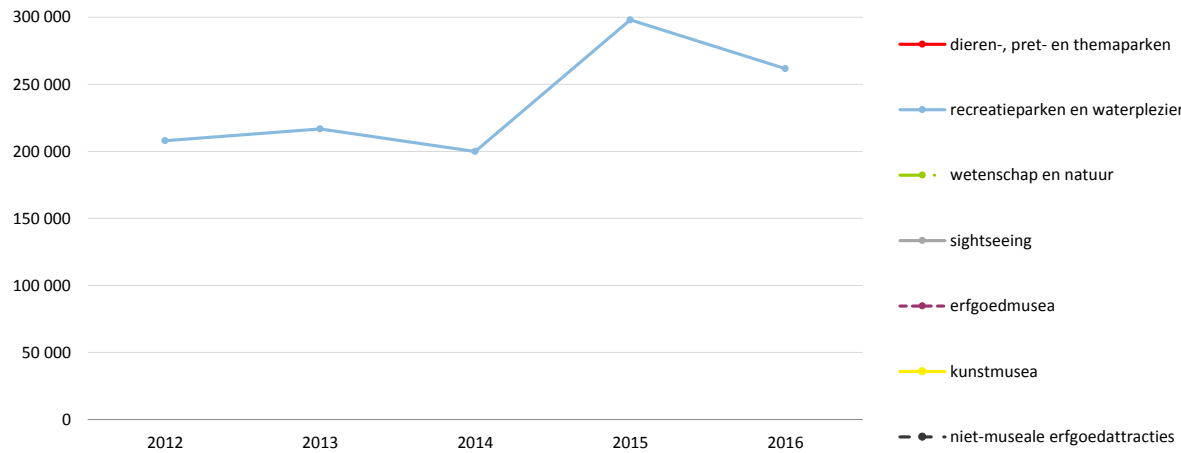
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

LEUVEN

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

LEUVEN

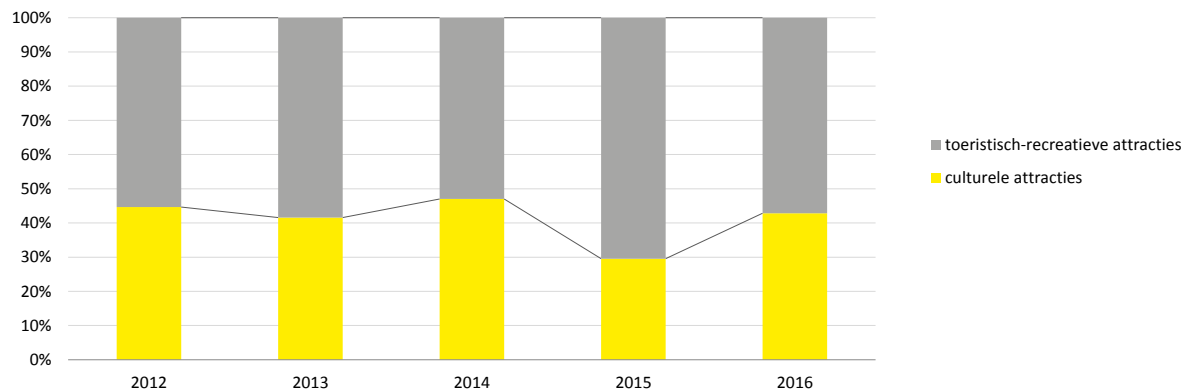
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

LEUVEN

	2012	2013	2014	2015	2016
LEUVEN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	55,4%	58,4%	53,0%	70,4%	57,2%
zoos, dieren-, pret- en themaparken	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
recreatieparken en waterplezier	55,4%	58,4%	53,0%	70,4%	57,2%
wetenschap en natuur	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sightseeing	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
culturele attracties	44,6%	41,6%	47,0%	29,6%	42,8%
erfgoedmusea	-	-	-	-	-
kunstmusea	-	-	-	-	-
niet-museale erfgoedattracties	-	-	-	-	-

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

LEUVEN

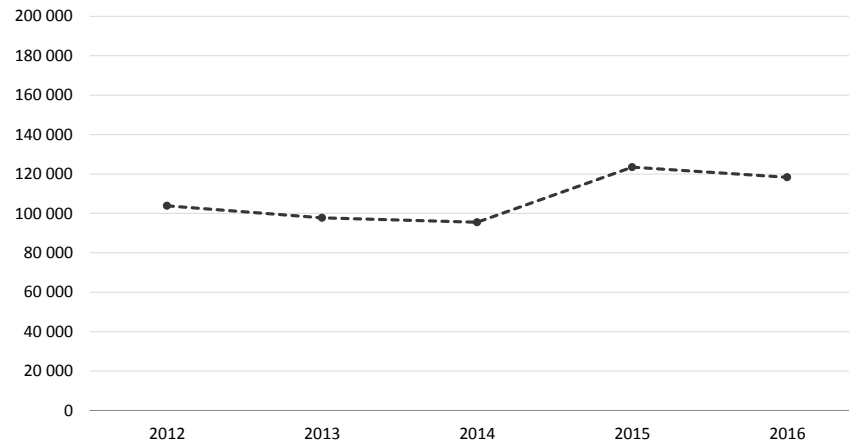
AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	MECHELEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
MECHELEN	12	12	13	13	13	0	+1
toeristisch-recreatieve attracties	3	3	3	3	3	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	9	9	10	10	10	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	6	6	7	7	7	0	+1

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	MECHELEN	
						Trend GJG* 2015-2016	2012- 2016
MECHELEN	1 380 695	1 270 828	1 541 563	1 582 599	1 457 452	-7,9%	+1,4%
toeristisch-recreatieve attracties	1 184 013	1 029 768	1 307 990	1 344 761	1 218 378	-9,4%	+0,7%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	196 682	241 060	233 573	237 838	239 074	0,5%	5,0%
<i>erfgoedmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>kunstmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	103 861	97 769	95 518	123 469	118 336	-4,2%	3,3%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	MECHELEN	
						2015-2016 †	2012-2016
MECHELEN	115 058	105 902	118 582	121 738	112 112	-7,9%	-0,6%
toeristisch-recreatieve attracties	394 671	343 256	435 997	448 254	406 126	-9,4%	+0,7%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	21 854	26 784	23 357	23 784	23 907	+0,5%	+2,3%
<i>erfgoedmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>kunstmusea</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	17 310	16 295	13 645	17 638	16 905	-4,2%	-0,6%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

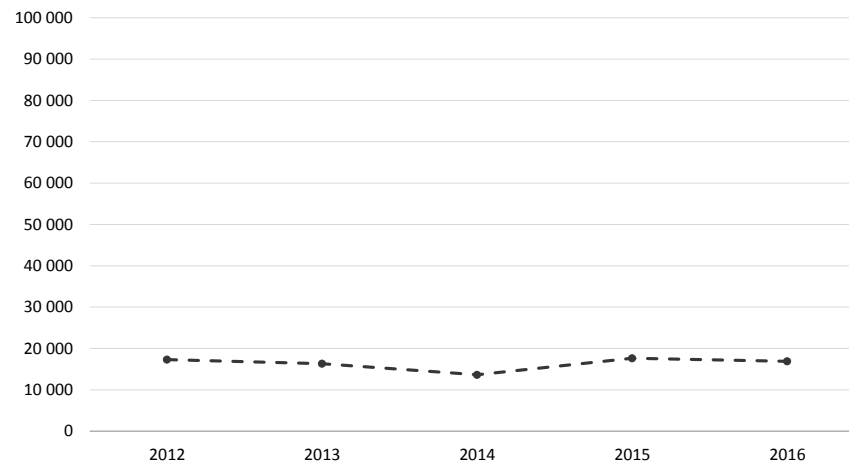
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

MECHELEN

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- erfgoedmusea
- kunstmusea
- niet-museale erfgoedattracties

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

MECHELEN

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- erfgoedmusea
- kunstmusea
- niet-museale erfgoedattracties

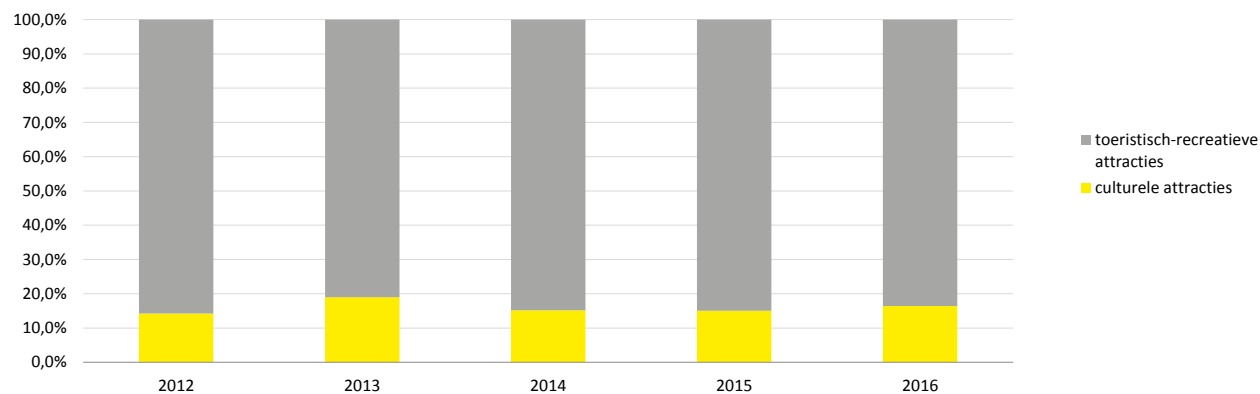
AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

MECHELEN

	2012	2013	2014	2015	2016
MECHELEN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	85,8%	81,0%	84,8%	85,0%	83,6%
<i>zoos, dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-
culturele attracties	14,2%	19,0%	15,2%	15,0%	16,4%
<i>erfgoedmusea</i>	-	-	-	-	-
<i>kunstmusea</i>	-	-	-	-	-
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	7,5%	7,7%	6,2%	7,8%	8,1%

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS IN %

MECHELEN

Aanbod toeristische attracties Vlaamse Regio's

Antwerpse Kempen	60
Brugse Ommeland	63
Groene Gordel	64
Hageland	65
Haspengouw	66
Hasselt	67
Leiestreek	68
Limburgse Kempen	69
Maasland	70
Meetjesland	71
Scheldeland	72
Stedelijk Randgebied Antwerpen & Mechelen	73
Vlaamse Ardennen	74
Voerstreek	75
Waasland	76
Westhoek	77

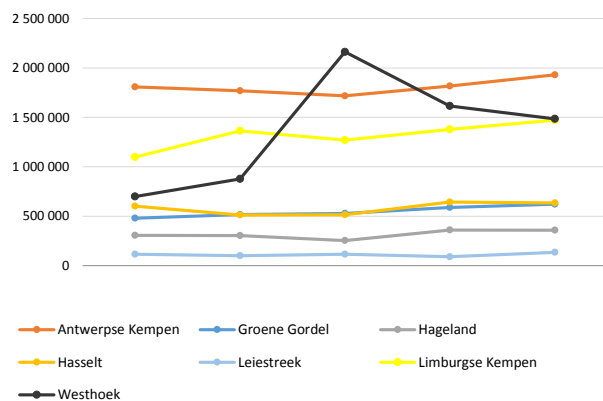
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE REGIO'S	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
Antwerpse Kempen	1 808 987	1 769 484	1 717 846	1 817 320	1 930 149	+6,2%	+1,6%
Groene Gordel	479 887	518 042	528 403	589 240	622 102	+5,6%	+6,7%
Hageland	307 005	304 635	253 778	360 343	358 775	-0,4%	+4,0%
Hasselt	601 255	512 593	514 270	643 614	633 916	-1,5%	+1,3%
Leiestreek	116 526	99 990	116 434	90 796	134 896	+48,6%	+3,7%
Limburgse Kempen	1 097 857	1 364 250	1 269 808	1 378 234	1 472 332	+6,8%	+7,6%
Westhoek	698 890	877 372	2 162 535	1 614 289	1 485 214	-8,0%	+20,7%

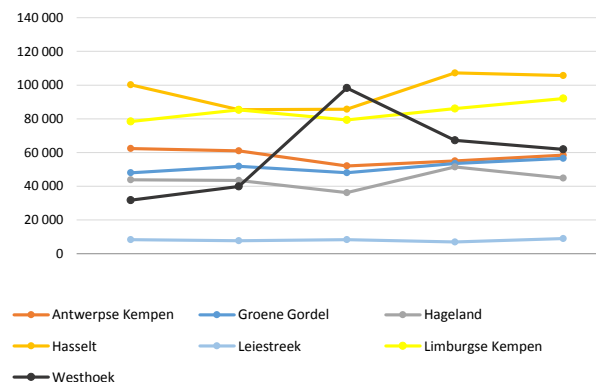
GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE REGIO'S	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
Antwerpse Kempen	62 379	61 017	52 056	55 070	58 489	+6,2%	-1,6%
Groene Gordel	47 989	51 804	48 037	53 567	56 555	+5,6%	+4,2%
Hageland	43 858	43 519	36 254	51 478	44 847	-12,9%	+0,6%
Hasselt	100 209	85 432	85 712	107 269	105 653	-1,5%	+1,3%
Leiestreek	8 323	7 692	8 317	6 984	8 993	+28,8%	+2,0%
Limburgse Kempen	78 418	85 266	79 363	86 140	92 021	+6,8%	+4,1%
Westhoek	31 768	39 881	98 297	67 262	61 884	-8,0%	+18,1%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

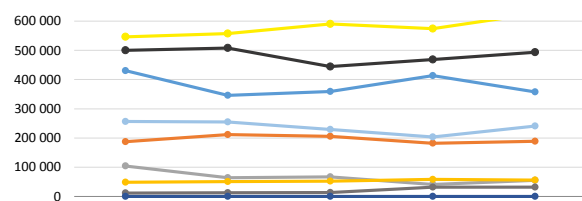
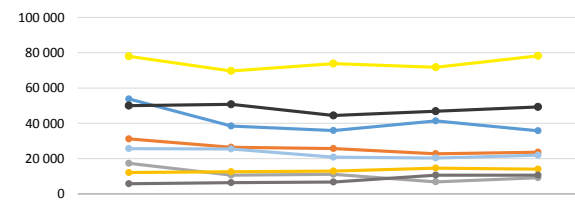
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE REGIO'S	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
Brugse Ommeland	187 194	211 738	205 889	181 990	188 773	+3,7%	+0,2%
Haspengouw	430 687	345 965	359 268	413 797	357 908	-13,5%	-4,5%
Maasland	104 159	63 731	66 647	41 036	55 258	+34,7%	-14,7%
Meetjesland	48 583	50 598	51 973	58 507	56 108	-4,1%	+3,7%
Scheldeland	256 676	254 911	228 883	203 508	240 954	+18,4%	-1,6%
Stedelijk Randgebied A & M	11 602	12 827	13 518	31 833	31 906	+0,2%	+28,8%
Vlaamse Ardennen	500 086	507 858	444 565	468 287	493 374	+5,4%	-0,3%
Voerstreek	0	0	0	0	0	-	-
Waasland	546 203	557 222	590 556	574 564	625 905	+8,9%	+3,5%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend	
						2015-2016	GJG* 2012-2016
Brugse Ommeland	31 199	26 467	25 736	22 749	23 597	+3,7%	-6,7%
Haspengouw	53 836	38 441	35 927	41 380	35 791	-13,5%	-9,7%
Maasland	17 360	10 622	11 108	6 839	9 210	+34,7%	-14,7%
Meetjesland	12 146	12 650	12 993	14 627	14 027	-4,1%	+3,7%
Scheldeland	25 668	25 491	20 808	20 351	21 905	+7,6%	-3,9%
Stedelijk Randgebied A & M	5 801	6 414	6 759	10 611	10 635	+0,2%	+16,4%
Vlaamse Ardennen	50 009	50 786	44 457	46 829	49 337	+5,4%	-0,3%
Voerstreek	-	-	-	-	-	-	-
Waasland	78 029	69 653	73 820	71 821	78 238	+8,9%	+0,1%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

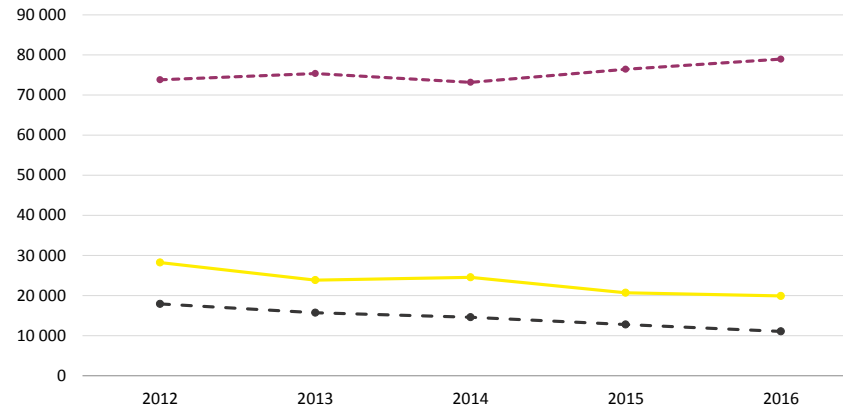
AANTAL ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	ANTWERPSE KEMPEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
ANTWERPSE KEMPEN	29	29	33	33	33	0	+4
toeristisch-recreatieve attracties	17	16	18	18	18	0	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	6	6	6	6	6	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	7	6	7	7	7	0	0
<i>sightseeing</i>	2	2	3	3	3	0	+1
culturele attracties	12	13	15	15	15	0	+3
<i>erfgoedmusea</i>	7	8	10	10	10	0	+3
<i>kunstmusea</i>	4	4	4	4	4	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1	1	1	1	1	0	0

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	ANTWERPSE KEMPEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
ANTWERPSE KEMPEN	1 808 987	1 769 484	1 717 846	1 817 320	1 930 149	+6,2%	+1,6%
toeristisch-recreatieve attracties	1 689 027	1 654 532	1 605 527	1 707 397	1 820 209	+6,6%	+1,9%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	119 960	114 952	112 319	109 923	109 940	+0,0%	-2,2%
<i>erfgoedmusea</i>	73 816	75 365	73 172	76 458	78 972	+3,3%	+1,7%
<i>kunstmusea</i>	28 230	23 863	24 550	20 715	19 913	-3,9%	-8,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	17 914	15 724	14 597	12 750	11 055	-13,3%	-11,4%

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS	2012	2013	2014	2015	2016	ANTWERPSE KEMPEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
ANTWERPSE KEMPEN	62 379	61 017	52 056	55 070	58 489	+6,2%	-1,6%
toeristisch-recreatieve attracties	99 355	103 408	89 196	94 855	101 123	+6,6%	+0,4%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-	-	-
culturele attracties	9 997	8 842	7 488	7 328	7 329	+0,0%	-7,5%
<i>erfgoedmusea</i>	10 545	9 421	7 317	7 646	7 897	+3,3%	-7,0%
<i>kunstmusea</i>	7 058	5 966	6 138	5 179	4 978	-3,9%	-8,4%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	17 914	15 724	14 597	12 750	11 055	-13,3%	-11,4%

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

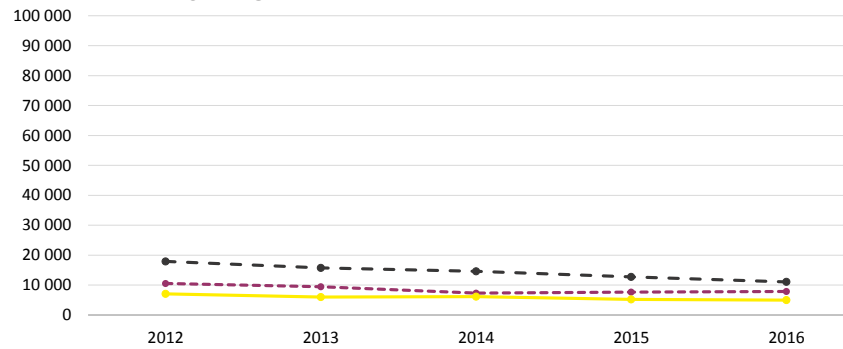
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

ANTWERPSE KEMPEN

- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- -●- - erfgoedmusea
- kunstmusea
- -●- - niet-museale erfgoedattracties

GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS

ANTWERPSE KEMPEN

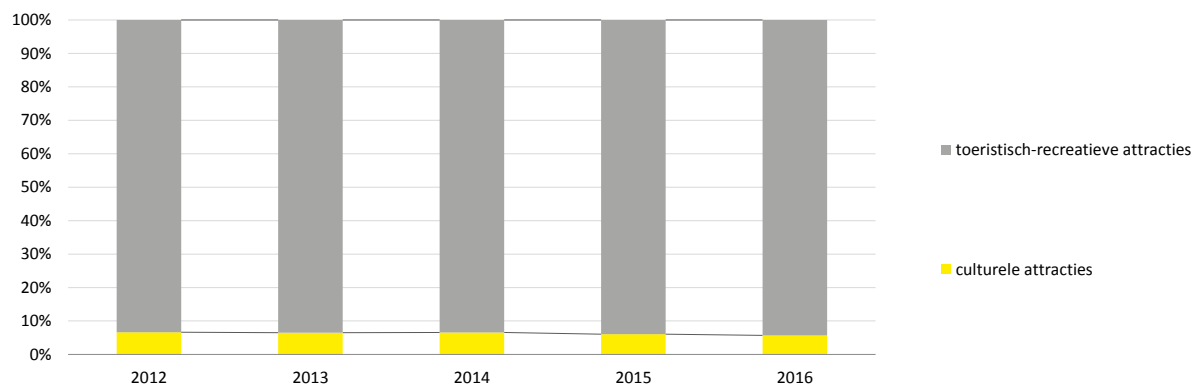
- dieren-, pret- en themaparken
- recreatieparken en waterplezier
- wetenschap en natuur
- sightseeing
- -●- - erfgoedmusea
- kunstmusea
- -●- - niet-museale erfgoedattracties

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

	2012	2013	2014	2015	2016
ANTWERPSE KEMPEN	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
toeristisch-recreatieve attracties	93,4%	93,5%	93,5%	94,0%	94,3%
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	-	-	-	-	-
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	-	-	-	-	-
<i>wetenschap en natuur</i>	-	-	-	-	-
<i>sightseeing</i>	-	-	-	-	-
culturele attracties	6,6%	6,5%	6,5%	6,0%	5,7%
<i>erfgoedmusea</i>	4,1%	4,3%	4,3%	4,2%	4,1%
<i>kunstmusea</i>	1,6%	1,3%	1,4%	1,1%	1,0%
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1,0%	0,9%	0,8%	0,7%	0,6%

ANTWERPSE KEMPEN

AANDEEL AANTAL BEZOEKERS

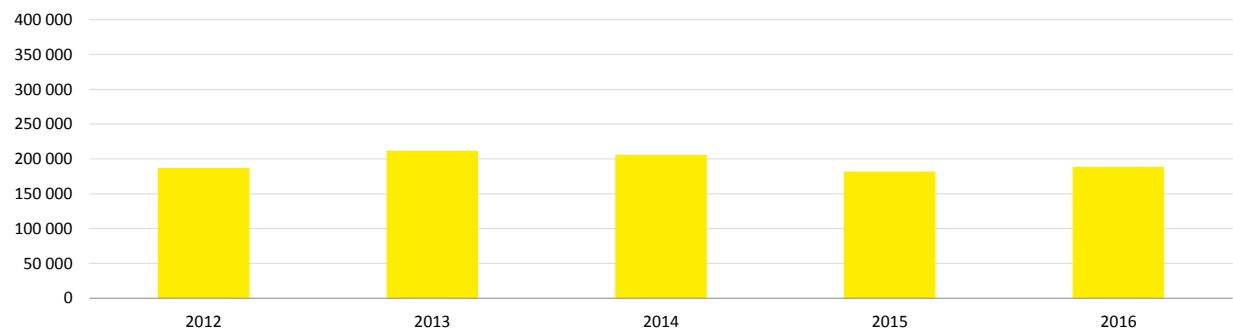
ANTWERPSE KEMPEN

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	BRUGSE OMMELAND	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
BRUGSE OMMELAND	6	8	8	8	8	0	+2
toeristisch-recreatieve attracties	4	5	5	5	5	0	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	2	2	2	2	0	+1
<i>sightseeing</i>	1	1	1	1	1	0	0
culturele attracties	2	3	3	3	3	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	0	1	1	1	1	0	+1

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	BRUGSE OMMELAND	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	187 194	211 738	205 889	181 990	188 773	+3,7%	+0,2%
gemiddeld aantal bezoekers	31 199	26 467	25 736	22 749	23 597	+3,7%	-6,7%

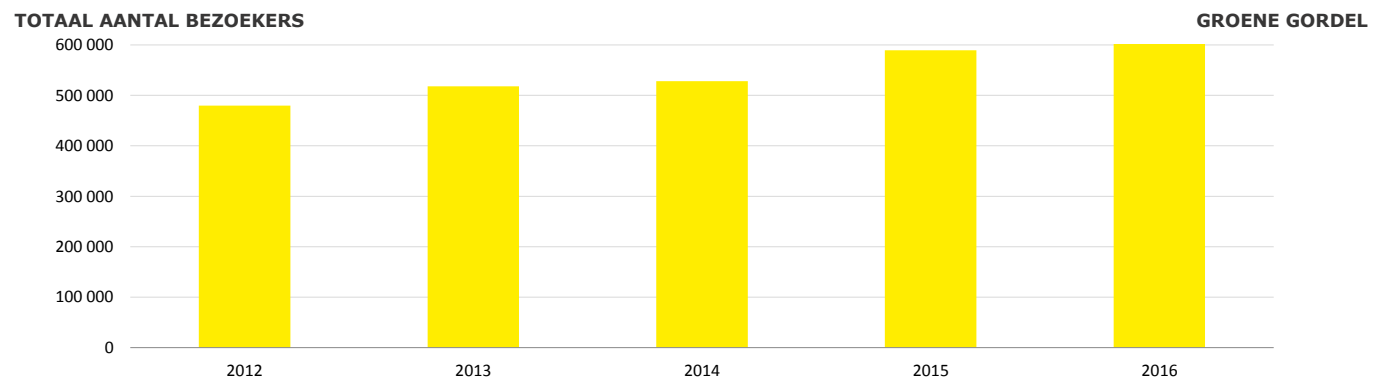
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	GROENE GORDEL	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
GROENE GORDEL	10	10	11	11	11	0	+1
toeristisch-recreatieve attracties	4	4	4	4	4	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	6	6	7	7	7	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	5	5	6	6	6	0	+1
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	0	0	0	0	0	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	GROENE GORDEL	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	479 887	518 042	528 403	589 240	622 102	+5,6%	+6,7%
gemiddeld aantal bezoekers	47 989	51 804	48 037	53 567	56 555	+5,6%	+4,2%

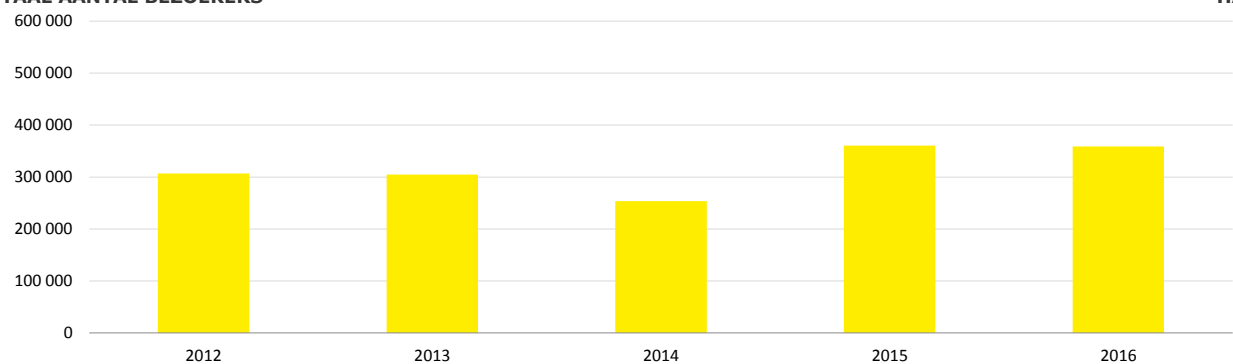
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	HAGELAND Trend 2012-2016
HAGELAND	7	7	7	7	8	+1	+1
toeristisch-recreatieve attracties	3	3	3	3	4	+1	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2	2	2	2	3	+1	+1
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	4	4	4	4	4	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	3	3	3	3	3	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

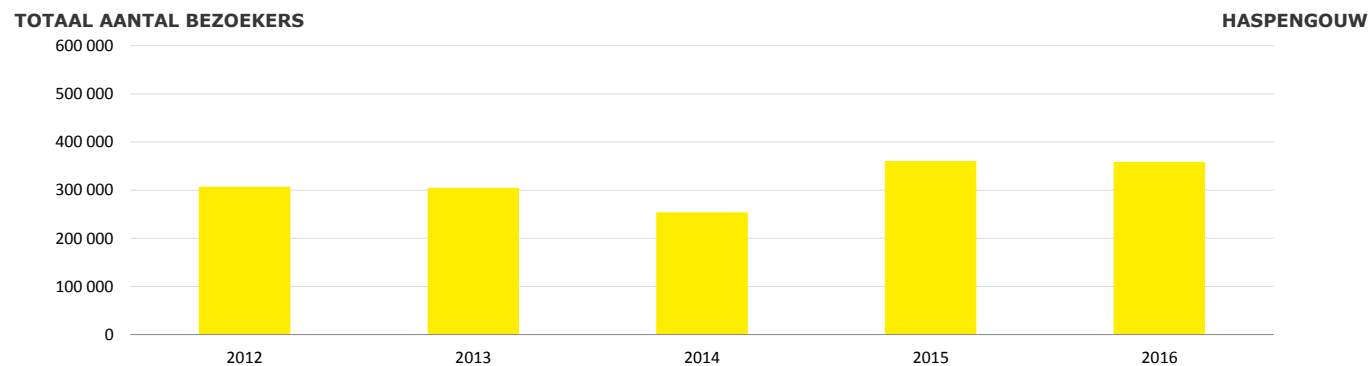
	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	HAGELAND GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	307 005	304 635	253 778	360 343	358 775	-0,4%	+4,0%
gemiddeld aantal bezoekers	43 858	43 519	36 254	51 478	44 847	-12,9%	+0,6%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	HASPENGOUW	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
HASPENGOUW	8	9	10	10	10	0	+2
toeristisch-recreatieve attracties	0	1	1	1	1	0	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>sightseeing</i>	0	1	1	1	1	0	+1
culturele attracties	8	8	9	9	9	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	8	8	9	9	9	0	+1
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	0	0	0	0	0	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	HASPENGOUW	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	430 687	345 965	359 268	413 797	357 908	-13,5%	-4,5%
gemiddeld aantal bezoekers	53 836	38 441	35 927	41 380	35 791	-13,5%	-9,7%

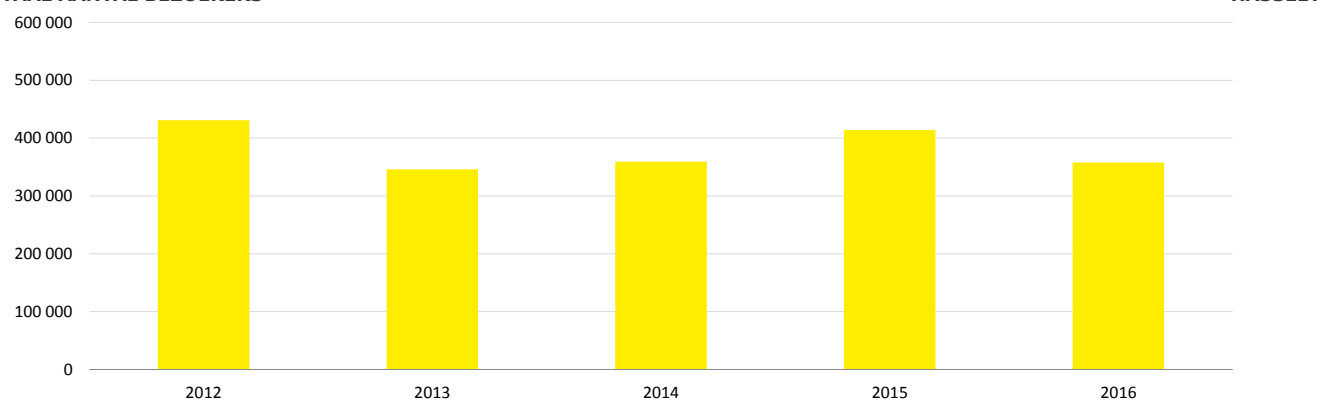
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	HASSELT Trend 2012-2016
HASSELT & OMGEVING	6	6	6	6	6	0	0
toeristisch-recreatieve attracties	2	2	2	2	2	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	4	4	4	4	4	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1	1	1	1	1	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	HASSELT GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	601 255	512 593	514 270	643 614	633 916	-1,5%	+1,3%
gemiddeld aantal bezoekers	100 209	85 432	85 712	107 269	105 653	-1,5%	+1,3%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

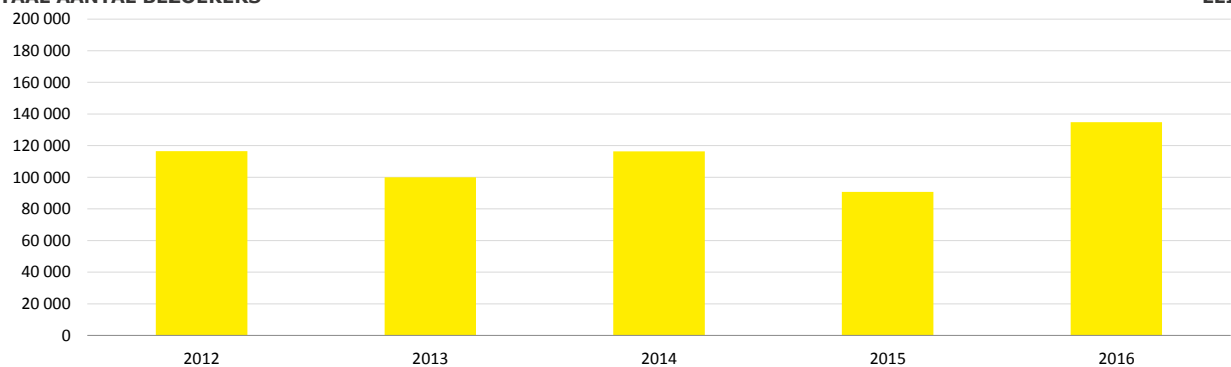
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	LEIESTREEK Trend 2012-2016
LEIESTREEK	14	13	14	13	15	+2	+1
toeristisch-recreatieve attracties	1	1	1	1	1	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	13	12	13	12	14	+2	+1
<i>erfgoedmusea</i>	9	8	9	8	10	+2	+1
<i>kunstmusea</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1	1	1	1	1	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	LEIESTREEK GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	116 526	99 990	116 434	90 796	134 896	+48,6%	+3,7%
gemiddeld aantal bezoekers	8 323	7 692	8 317	6 984	8 993	+28,8%	+2,0%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

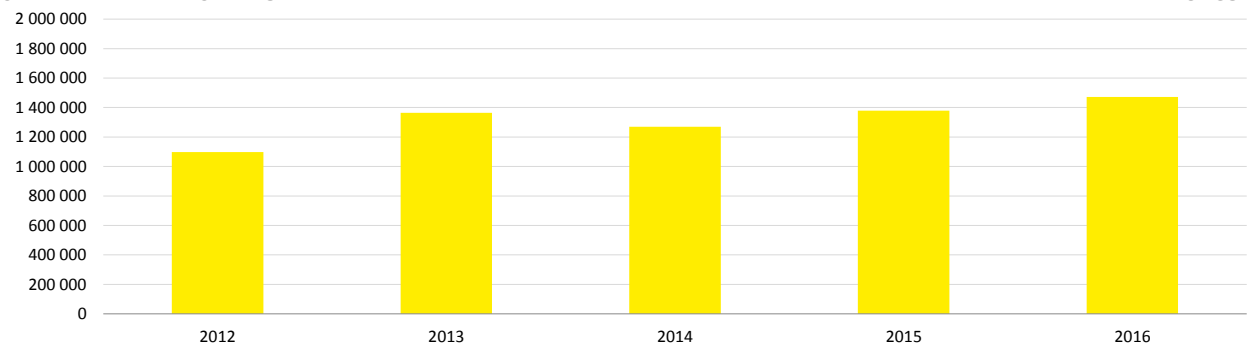
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	LIMBURGSE KEMPEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
LIMBURGSE KEMPEN	14	16	16	16	16	0	+2
toeristisch-recreatieve attracties	11	13	13	13	13	0	+2
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	4	4	4	4	4	0	0
<i>sightseeing</i>	4	6	6	6	6	0	+2
culturele attracties	3	3	3	3	3	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	0	0	0	0	0	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	LIMBURGSE KEMPEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	1 097 857	1 364 250	1 269 808	1 378 234	1 472 332	+6,8%	+7,6%
gemiddeld aantal bezoekers	78 418	85 266	79 363	86 140	92 021	+6,8%	+4,1%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

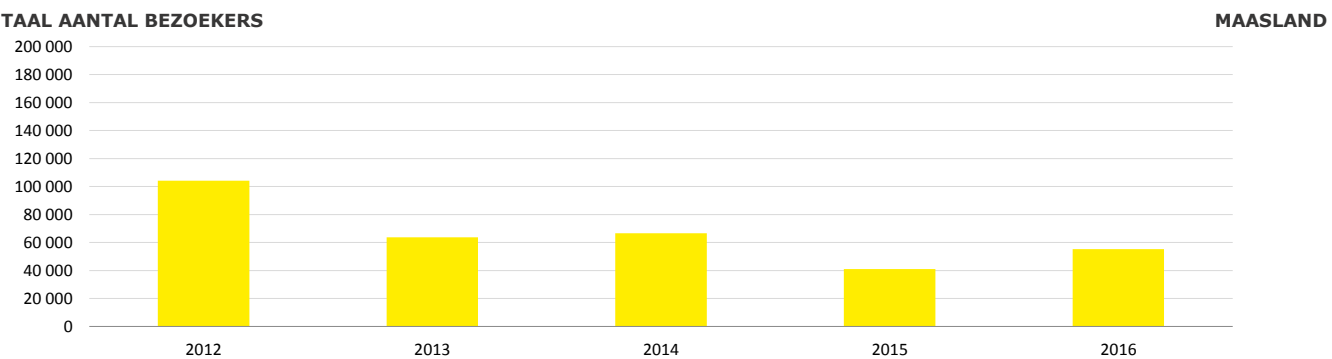
AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	MAASLAND Trend 2012-2016
MAASLAND	6	6	6	6	6	0	0
toeristisch-recreatieve attracties	3	3	3	3	3	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>sightseeing</i>	1	1	1	1	1	0	0
culturele attracties	3	3	3	3	3	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	3	3	3	3	3	0	0
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	0	0	0	0	0	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	MAASLAND GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	104 159	63 731	66 647	41 036	55 258	+34,7%	-14,7%
gemiddeld aantal bezoekers	17 360	10 622	11 108	6 839	9 210	+34,7%	-14,7%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

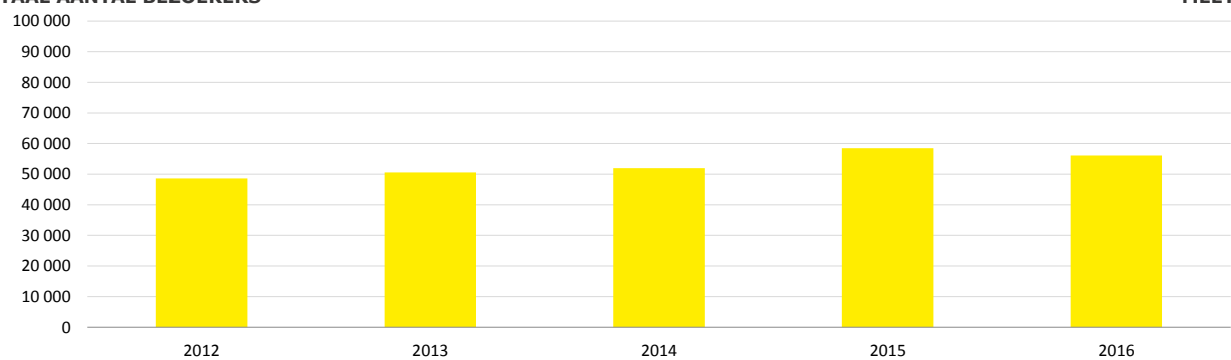
AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	MEETJESLAND	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
MEETJESLAND	4	4	4	4	4	0	0
toeristisch-recreatieve attracties	1	1	1	1	1	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	3	3	3	3	3	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1	1	1	1	1	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	MEETJESLAND	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	48 583	50 598	51 973	58 507	56 108	-4,1%	+3,7%
gemiddeld aantal bezoekers	12 146	12 650	12 993	14 627	14 027	-4,1%	+3,7%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

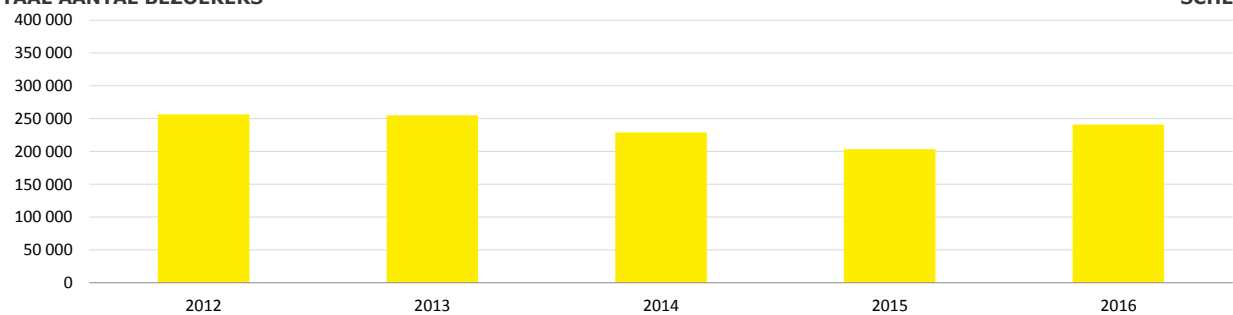
AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	SCHELDELAND	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
SCHELDELAND	10	10	11	10	11	+1	+1
toeristisch-recreatieve attracties	3	3	3	2	3	+1	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2	2	2	1	2	+1	0
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>sightseeing</i>	1	1	1	1	1	0	0
culturele attracties	7	7	8	8	8	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	5	5	5	5	5	0	0
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	2	2	3	3	3	0	+1

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	SCHELDELAND	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	256 676	254 911	228 883	203 508	240 954	+18,4%	-1,6%
gemiddeld aantal bezoekers	25 668	25 491	20 808	20 351	21 905	+7,6%	-3,9%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

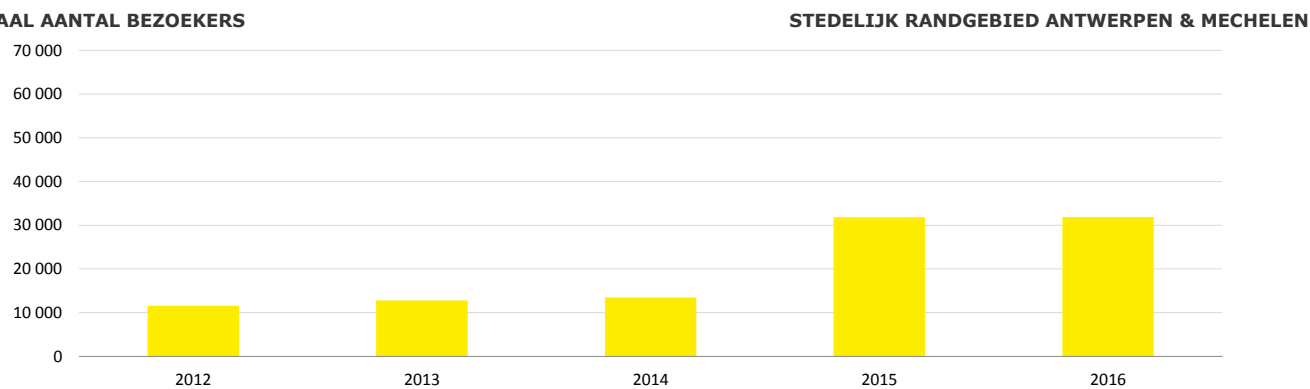
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	STEDELIJK RANDGEBIED ANTWERPEN & MECHELEN					Trend	Trend
	2012	2013	2014	2015	2016	2015-2016	2012-2016
STEDELIJK RANDGEBIED A & M	2	2	2	3	3	0	+1
toeristisch-recreatieve attracties	1	1	1	1	1	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	1	1	1	2	2	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	0	0	0	1	1	0	+1

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	STEDELIJK RANDGEBIED ANTWERPEN & MECHELEN					Trend	GJG*
	2012	2013	2014	2015	2016	2015-2016	2012-2016
totaal aantal bezoekers	11 602	12 827	13 518	31 833	31 906	+0,2%	+28,8%
gemiddeld aantal bezoekers	5 801	6 414	6 759	10 611	10 635	+0,2%	+16,4%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

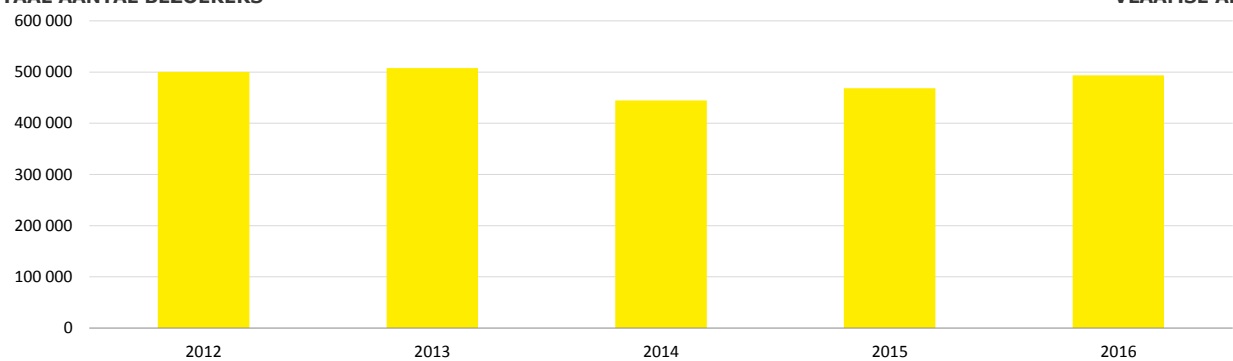
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE ARDENNEN	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
VLAAMSE ARDENNEN	10	10	10	10	10	0	0
toeristisch-recreatieve attracties	4	4	4	4	4	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	2	2	2	2	2	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	6	6	6	6	6	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	4	4	4	4	4	0	0
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1	1	1	1	1	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	VLAAMSE ARDENNEN	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	500 086	507 858	444 565	468 287	493 374	+5,4%	-0,3%
gemiddeld aantal bezoekers	50 009	50 786	44 457	46 829	49 337	+5,4%	-0,3%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	VOERSTREEK	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
VOERSTREEK	0	0	0	0	0	0	0
toeristisch-recreatieve attracties	0	0	0	0	0	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	0	0	0	0	0	0	0
<i>erfgoedmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	0	0	0	0	0	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	VOERSTREEK	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	0	0	0	0	0	-	-
gemiddeld aantal bezoekers	-	-	-	-	-	-	-

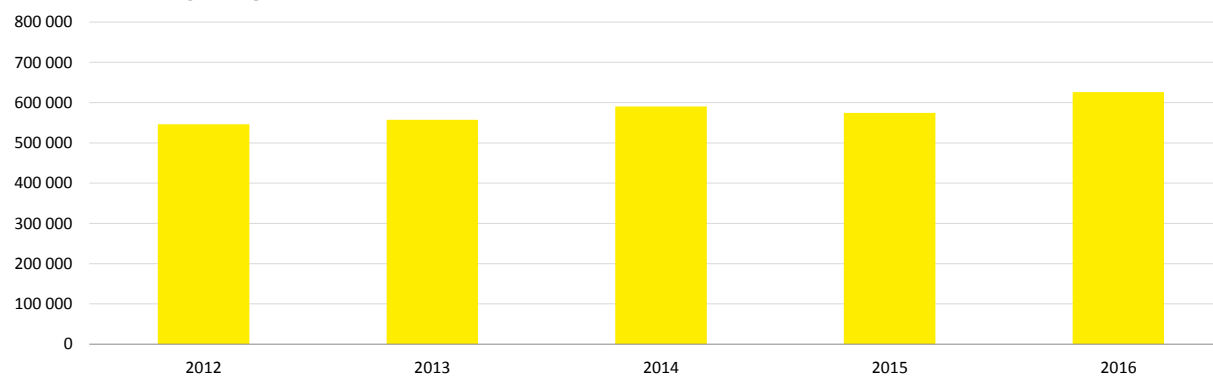
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	WAASLAND Trend 2012-2016
WAASLAND	7	8	8	8	8	0	+1
toeristisch-recreatieve attracties	2	2	2	2	2	0	0
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>sightseeing</i>	0	0	0	0	0	0	0
culturele attracties	5	6	6	6	6	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	3	4	4	4	4	0	+1
<i>kunstmusea</i>	1	1	1	1	1	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	1	1	1	1	1	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES

	2012	2013	2014	2015	2016	Trend 2015-2016	WAASLAND GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	546 203	557 222	590 556	574 564	625 905	+8,9%	+3,5%
gemiddeld aantal bezoekers	78 029	69 653	73 820	71 821	78 238	+8,9%	+0,1%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS
WAASLAND

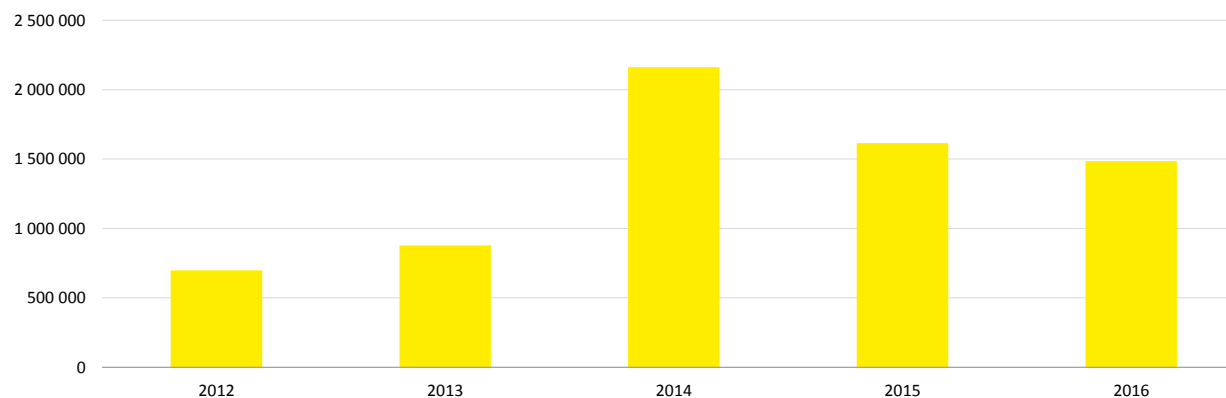
* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

AANTAL TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	WESTHOEK	
						Trend 2015-2016	Trend 2012-2016
WESTHOEK	22	22	22	24	24	0	+2
toeristisch-recreatieve attracties	5	5	5	6	6	0	+1
<i>dieren-, pret- en themaparken</i>	0	0	1	1	1	0	+1
<i>recreatieparken en waterplezier</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>wetenschap en natuur</i>	4	4	3	4	4	0	0
<i>sightseeing</i>	1	1	1	1	1	0	0
culturele attracties	17	17	17	18	18	0	+1
<i>erfgoedmusea</i>	15	15	15	16	16	0	+1
<i>kunstmusea</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>niet-museale erfgoedattracties</i>	2	2	2	2	2	0	0

AANTAL BEZOEKERS IN TOERISTISCHE ATTRACTIES	2012	2013	2014	2015	2016	WESTHOEK	
						Trend 2015-2016	GJG* 2012-2016
totaal aantal bezoekers	698 890	877 372	2 162 535	1 614 289	1 485 214	-8,0%	+20,7%
gemiddeld aantal bezoekers	31 768	39 881	98 297	67 262	61 884	-8,0%	+18,1%

TOTAAL AANTAL BEZOEKERS

WESTHOEK

* GJG= Globale Jaarlijkse Groei

Bijlagen

Bijlage 1: Top 20 van toeristische attracties in het Vlaams Gewest	78
Bijlage 2: overzicht deelnemende attracties	81

TOP 20 VAN TOERISTISCHE ATTRACTIES IN HET VLAAMS GEWEST

2012

naam	provincie	gemeente
1. Plopsaland	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
2. Rondvaarten op de Brugse Reien	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
3. Zoo van Antwerpen	provincie Antwerpen	Antwerpen
4. Planckendael	provincie Antwerpen	Mechelen
5. MAS / Museum aan de Stroom	provincie Antwerpen	Antwerpen
6. Bobbejaanland	provincie Antwerpen	Kasterlee
7. Provinciaal Domein Puyenbroeck	Provincie Oost-Vlaanderen	Wachtebeke
8. Middelheimmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
9. Plopsa Indoor Hasselt	Provincie Limburg	Hasselt
10. Provinciaal Domein De Gavers	Provincie Oost-Vlaanderen	Geraardsbergen
11. Recreatiedomein en zwembaden Netepark	provincie Antwerpen	Herentals
12. Boudewijn Seapark	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
13. Openluchtmuseum Bokrijk	Provincie Limburg	Genk
14. Technopolis	provincie Antwerpen	Mechelen
15. Onze-Lieve-Vrouwekathedraal	provincie Antwerpen	Antwerpen
16. Sint-Niklaaskerk	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
17. Gravensteen	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
18. Provinciedomein Huizingen	Provincie Vlaams-Brabant	Beersel
19. St-Carolus Borromeuskerk	provincie Antwerpen	Antwerpen
20. Onze-Lieve-Vrouwekerk	Provincie West-Vlaanderen	Brugge

2014

naam	provincie	gemeente
1. Plopsaland	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
2. Rondvaarten op de Brugse Reien	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
3. Planckendael	provincie Antwerpen	Mechelen
4. Zoo Antwerpen	provincie Antwerpen	Antwerpen
5. Bobbejaanland	provincie Antwerpen	Kasterlee
6. Sint-Baafskathedraal	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
7. Bellewaerde	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
8. MAS / Museum aan de Stroom	provincie Antwerpen	Antwerpen
9. Provinciaal Domein Puyenbroeck	Provincie Oost-Vlaanderen	Wachtebeke
10. In Flanders Fields Museum	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
11. Middelheimmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
12. Sint-Niklaaskerk	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
13. Onze-Lieve-Vrouwekerk	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
14. Provinciaal Domein De Gavers	Provincie Oost-Vlaanderen	Geraardsbergen
15. Onze-Lieve-Vrouwekathedraal	provincie Antwerpen	Antwerpen
16. Gravensteen	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
17. Plopsa Indoor Hasselt	Provincie Limburg	Hasselt
18. Technopolis	provincie Antwerpen	Mechelen
19. Boudewijn Seapark	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
20. Provinciedomein Huizingen	Provincie Vlaams-Brabant	Beersel

2013

naam	provincie	gemeente
1. Plopsaland	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
2. Rondvaarten op de Brugse Reien	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
3. Sint-Baafskathedraal	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
4. Zoo van Antwerpen	provincie Antwerpen	Antwerpen
5. Bobbejaanland	provincie Antwerpen	Kasterlee
6. Planckendael	provincie Antwerpen	Mechelen
7. MAS / Museum aan de Stroom	provincie Antwerpen	Antwerpen
8. Provinciaal Domein Puyenbroeck	Provincie Oost-Vlaanderen	Wachtebeke
9. Provinciaal Domein De Gavers	Provincie Oost-Vlaanderen	Geraardsbergen
10. Middelheimmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
11. Boudewijn Seapark	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
12. In Flanders Fields Museum	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
13. Openluchtmuseum Bokrijk	Provincie Limburg	Genk
14. Gravensteen	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
15. Technopolis	provincie Antwerpen	Mechelen
16. Plopsa Indoor Hasselt	Provincie Limburg	Hasselt
17. Onze-Lieve-Vrouwekathedraal	provincie Antwerpen	Antwerpen
18. Sint-Niklaaskerk	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
19. Recreatiedomein en zwembaden Netepark	provincie Antwerpen	Herentals
20. Provinciedomein Huizingen	Provincie Vlaams-Brabant	Beersel

2015

naam	provincie	gemeente
1. Plopsaland	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
2. Rondvaarten op de Brugse Reien	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
3. Planckendael	provincie Antwerpen	Mechelen
4. Zoo Antwerpen	provincie Antwerpen	Antwerpen
5. Sint-Baafskathedraal	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
6. Bobbejaanland	provincie Antwerpen	Kasterlee
7. Bellewaerde	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
8. MAS / Museum aan de Stroom	provincie Antwerpen	Antwerpen
9. Provinciaal Domein Puyenbroeck	Provincie Oost-Vlaanderen	Wachtebeke
10. Middelheimmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
11. Sint-Niklaaskerk	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
12. Provinciaal Domein De Gavers	Provincie Oost-Vlaanderen	Geraardsbergen
13. Gravensteen	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
14. Onze-Lieve-Vrouwekathedraal	provincie Antwerpen	Antwerpen
15. Boudewijn Seapark	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
16. Provinciedomein Kessel-Lo	Provincie Vlaams-Brabant	Kessel-Lo
17. Provinciedomein Huizingen	Provincie Vlaams-Brabant	Beersel
18. Openluchtmuseum Bokrijk	Provincie Limburg	Genk
19. Plopsa Indoor Hasselt	Provincie Limburg	Hasselt
20. In Flanders Fields Museum	Provincie West-Vlaanderen	Ieper

TOP 20 VAN TOERISTISCHE ATTRACTIES IN HET VLAAMS GEWEST

2016

	naam	provincie	gemeente
1.	Plopsaland	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
2.	Rondvaarten op de Brugse Reien	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
3.	Zoo Antwerpen	provincie Antwerpen	Antwerpen
4.	Planckendael	provincie Antwerpen	Mechelen
5.	Bobbejaanland	provincie Antwerpen	Kasterlee
6.	Sint-Baafskathedraal	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
7.	Bellewaerde	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
8.	MAS / Museum aan de Stroom	provincie Antwerpen	Antwerpen
9.	Middelheimmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
10.	Provinciaal Domein Puyenbroeck	Provincie Oost-Vlaanderen	Wachtebeke
11.	Provinciaal Domein De Gavers	Provincie Oost-Vlaanderen	Geraardsbergen
12.	Openluchtmuseum Bokrijk	Provincie Limburg	Genk
13.	Sint-Niklaaskerk	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
14.	Boudewijn Seapark	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
15.	Onze-Lieve-Vrouwekathedraal	provincie Antwerpen	Antwerpen
16.	Plopsa Indoor Hasselt	Provincie Limburg	Hasselt
17.	Provinciedomein Huizingen	Provincie Vlaams-Brabant	Beersel
18.	Technopolis	provincie Antwerpen	Mechelen
19.	Gravensteen	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
20.	Recreatiedomein en zwembaden Netepark	provincie Antwerpen	Herentals

OVERZICHT DEELNEMENDE ATTRACTIES

NAAM ATTRACTIE	TYPE	PROVINCIE	GEMEENTE
Maagdenhuismuseum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Rockoxhuis	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Rubenshuis	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Letterenhuis	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Museum Vleeshuis/Klank van de stad	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Stampe en Vertongen Museum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Red Star Line Museum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Modemuseum Provincie Antwerpen - MoMu	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Museum van Hedendaagse Kunst	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Museum Mayer van den Bergh	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Middelheimmuseum	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
Fotomuseum Provincie Antwerpen - FOMU	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
MAS / Museum aan de Stroom	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Antwerpen
St-Carolus Borromeuskerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Antwerpen
Sint-Jacobskerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Antwerpen
Onze-Lieve-Vrouwekathedraal	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Antwerpen
Sint-Pauluskerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Antwerpen
Sint-Andrieskerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Antwerpen
Flandria	sightseeing	provincie Antwerpen	Antwerpen
Ruihuis	sightseeing	provincie Antwerpen	Antwerpen
Stadsbrouwerij De Koninck	sightseeing	provincie Antwerpen	Antwerpen
APB Havencentrum	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Antwerpen
Zoo Antwerpen	zoos, dieren-, pret- en themaparken	provincie Antwerpen	Antwerpen
Aquatopia	zoos, dieren-, pret- en themaparken	provincie Antwerpen	Antwerpen
Kaarsenmuseum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Baarle-Hertog
Olmense Zoo	zoos, dieren-, pret- en themaparken	provincie Antwerpen	Balen
Streekmuseum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Bornem
De Notelaer	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Bornem
Sas4-Toren Dessel	sightseeing	provincie Antwerpen	Dessel
Karrenmuseum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Essen
Gasthuismuseum St.-Dimpna	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Geel
Recreatiedomein en zwembaden Netepark	recreatieparken en waterplezier	provincie Antwerpen	Herentals
Toeristentoren 'De Papekelders'	sightseeing	provincie Antwerpen	Herentals
Hidrodoe	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Herentals
Stedelijk Museum Hoogstraten	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Hoogstraten
Recreatiedomein De Mosten	recreatieparken en waterplezier	provincie Antwerpen	Hoogstraten
Volkssterrenwacht Urania	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Hove
Bijenteeltmuseum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Kalmthout
Provinciaal Suske en Wiske - Kindermuseum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Kalmthout
Arboretum Kalmthout EVAp vzw	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Kalmthout
De Vroente, Vlaams Kennis- en Vormingscentrum voor Natuur en	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Kalmthout
De Kalmthoutse Heide	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Kalmthout
Bobbejaanland	zoos, dieren-, pret- en themaparken	provincie Antwerpen	Kasterlee
Timmermans-Opsomerhuis	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Lier
Stedelijk Museum Wuyts-Van Campen & Baron Caroly	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Lier
Zimmertorencomplex	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Lier
Rondvaarten op de Binnennete	sightseeing	provincie Antwerpen	Lier
PIME	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Lier
De Lilse Bergen	recreatieparken en waterplezier	provincie Antwerpen	Lille
Kazerne Dossin	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Mechelen
Speelgoedmuseum Mechelen	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Mechelen
Stedelijk Museum Hof van Busleyden	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Mechelen
Sint-Romboutstoren	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Mechelen
Sint-Katelijnkerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Mechelen
Sint-Janskerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Mechelen
Begijnhofkerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Mechelen
Sint-Pieter-en-Paulkerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Mechelen
Onze-Lieve-Vrouw-over-de-Dijlekerk	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Mechelen
Brouwerij Het Anker	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Mechelen
Sport- en recreatiecentrum De Nekker vzw	recreatieparken en waterplezier	provincie Antwerpen	Mechelen
Technopolis	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Mechelen
Planckendaal	zoos, dieren-, pret- en themaparken	provincie Antwerpen	Mechelen
APB Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer	recreatieparken en waterplezier	provincie Antwerpen	Mol
Familiestrand	recreatieparken en waterplezier	provincie Antwerpen	Mol
Sunparks Kempense Meren	recreatieparken en waterplezier	provincie Antwerpen	Mol
Ecocentrum De Goren	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Mol
Hofke van Chantraine	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Oud-Turnhout
Heemmuseum Het Molenijzer Putte	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Putte
Brouwerij Duvel-Moortgat	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Puurs
't Grom	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Sint-Katelijne-Waver
Wintertuin Urselinen instituut	niet-museale erfgoedattracties	provincie Antwerpen	Sint-Katelijne-Waver
Begijnhofmuseum - TRAM 41	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Turnhout
Nationaal Museum van de Speelkaart	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Turnhout
Taxandriamuseum	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Turnhout
Da Vinci Museum Norbertijnenabdij	kunstmuseum	provincie Antwerpen	Westerlo

Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk	erfgoedmuseum	provincie Antwerpen	Willebroek
Bezoekerscentrum Zoerselbos	wetenschap en natuur	provincie Antwerpen	Zoersel
Kolenspoor	sightseeing	Provincie Limburg	As
Mijnmuseum Beringen	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Beringen
Landcommanderij Alden Biesen	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Bilzen
Stoomstroopfabriek	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Borgloon
Maascentrum De Wissen	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Dilsen-Stokkem
Openluchtmuseum Bokrijk	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Genk
GoalMine - KRC Genk	sightseeing	Provincie Limburg	Genk
C-Mine	sightseeing	Provincie Limburg	Genk
C-Mine Expeditie	sightseeing	Provincie Limburg	Genk
Kattevennen-Cosmodrome vzw	wetenschap en natuur	Provincie Limburg	Genk
Jenevermuseum	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Hasselt
Het Stadsmus	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Hasselt
Modemuseum Hasselt	kunstmuseum	Provincie Limburg	Hasselt
Japanse Tuin (Hasselt)	wetenschap en natuur	Provincie Limburg	Hasselt
Plopsa Indoor Hasselt	zoos, dieren-, pret- en themaparken	Provincie Limburg	Hasselt
Paep Van Meinecom III	sightseeing	Provincie Limburg	Hasselt
Abdijsite Herkenrode	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Limburg	Kinrooi
Museumkerk Oud-Rekem	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Lanaken
Kajak Maasland	recreatieparken en waterplezier	Provincie Limburg	Lanaken
Het Glazen Huis Lommel	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Lommel
Center Parcs De Vossemeren (Discovery Bay En Aqua Mundo)	recreatieparken en waterplezier	Provincie Limburg	Lommel
Musea Maaseik	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Maaseik
Sailcenter Limburg	recreatieparken en waterplezier	Provincie Limburg	ophoven
Sport- en recreatiebad Dommelslag	recreatieparken en waterplezier	Provincie Limburg	Overpelt
Center Parcs Erperheide (BALUBA En Aqua Mundo)	recreatieparken en waterplezier	Provincie Limburg	Peer
Snow Valley	sightseeing	Provincie Limburg	Peer
Museum De Mindere	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Sint-Truiden
Provinciaal Museum Begijnhofkerk Sint-Truiden	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Sint-Truiden
Abdijsite	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Sint-Truiden
Schatkamer Onze-Lieve-Vrouwekerk	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Sint-Truiden
Bosmuseum Gerhagen	wetenschap en natuur	Provincie Limburg	Tessenderlo
Teseum	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Tongeren
Gallo-Romeins Museum Tongeren	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Tongeren
Begijnhofmuseum Beghina	erfgoedmuseum	Provincie Limburg	Tongeren
Galerie de Bottelarij	sightseeing	Provincie Limburg	Wellen
Blotevoetenpad	sightseeing	Provincie Limburg	Zutendaal
Entomopolis	wetenschap en natuur	Provincie Limburg	Zutendaal
Vlinderkoepel	wetenschap en natuur	Provincie Limburg	Zutendaal
't Gasthuys - Stedelijk Museum Aalst	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Aalst
Scheepvaartmuseum Baasrode	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Baasrode
Park- en recreatiedomein Nieuwdonk	recreatieparken en waterplezier	Provincie Oost-Vlaanderen	Berlare
Fort Liefkenshoek	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Beveren
Museum van Deinze en de Leiestreek	kunstmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Deinze
Kasteel Ooidonk	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Deinze
Tuinen Ooidonk	wetenschap en natuur	Provincie Oost-Vlaanderen	Deinze
Begijnhofmuseum/Museum voor Volkskunde	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Dendermonde
Stadhuis Dendermonde	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Dendermonde
Stoomtrein Dendermonde-Puurs vzw	sightseeing	Provincie Oost-Vlaanderen	Dendermonde
Streekcentrum Huysmanhoeve	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Eeklo
Provinciaal Bosinocentrum Het Leen	wetenschap en natuur	Provincie Oost-Vlaanderen	Eeklo
De Wereld van Kina: de Tuin	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
De Wereld van Kina: het Huis	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Het Huis van Alijn	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Museum Dr. Guislain	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
MIAT	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
School van Toen	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschappen	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
STA.M	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Design museum Gent	kunstmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Museum voor Schone Kunsten	kunstmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
S.M.A.K.	kunstmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Caermersklooster	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Belfort	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Gravensteen	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Sint-Pietersabdij	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Lam Gods (Sint-Baafskathedraal)	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Sint-Niklaaskerk	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Sint-Michielskerk	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Sint-Jacobskerk	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Sint-Baafskathedraal	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Sport- en Recreatiepark Blaarmeersen	recreatieparken en waterplezier	Provincie Oost-Vlaanderen	Gent
Provinciaal Domein De Gavers	recreatieparken en waterplezier	Provincie Oost-Vlaanderen	Geraardsbergen
Vlaams Kennis- en Vormingscentrum voor Natuur en Milieu, De Bardelaere Museum	wetenschap en natuur	Provincie Oost-Vlaanderen	Grimminge (Geraardsbergen)
Sport- en Recreatieoord Kluisbos	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Kaprijke
Stadsmuseum Lokeren	recreatieparken en waterplezier	Provincie Oost-Vlaanderen	Kluisbergen
Bezoekerscentrum Molsbroek	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Lokeren
Stoomcentrum - Museumspoorlijn	wetenschap en natuur	Provincie Oost-Vlaanderen	Lokeren
	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Maldegem

Centrum Ronde van Vlaanderen - Belevingsmuseum	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Oudenaarde
MOU - Stadhuis Oudenaarde	kunstmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Oudenaarde
Provinciaal Archeologisch Museum (pam) Ename	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Oudenaarde-Ename
MUST	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Ronse
Sint-Hermescrypte	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Oost-Vlaanderen	Ronse
MDD (Museum Dhondt-Dhaenens)	kunstmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Sint-Martens-Latem
Mercatormuseum	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Sint-Niklaas
SteM Zwijgershoek	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Sint-Niklaas
Salons voor Schone Kunsten	kunstmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Sint-Niklaas
Mola - Provinciaal Molencentrum	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Wachtebeke
Provinciaal Domein Puyenbroeck	recreatieparken en waterplezier	Provincie Oost-Vlaanderen	Wachtebeke
Sport- en Recreatiecentrum De Warande	recreatieparken en waterplezier	Provincie Oost-Vlaanderen	Wetteren
Provinciaal Archeologisch Museum - Velzeke	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Zottegem
Roger Raveelmuseum	erfgoedmuseum	Provincie Oost-Vlaanderen	Zulte
PNEC De Kaaihoeve	wetenschap en natuur	Provincie Oost-Vlaanderen	Zwalm
Herisemmolen	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Beersel
Provinciedomein Huizingen	recreatieparken en waterplezier	Provincie Vlaams-Brabant	Beersel
Provinciedomein Halve Maan	recreatieparken en waterplezier	Provincie Vlaams-Brabant	Diest
FeliXart Museum	kunstmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Drogenbos
Het MOT	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Grimbergen
Volkssterrenwacht MIRA	wetenschap en natuur	Provincie Vlaams-Brabant	Grimbergen
Belevingscentrum '14 - '18	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Haacht
Bosmuseum Jan van Ruusbroec	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Hoelaart
Sport Vlaanderen	recreatieparken en waterplezier	Provincie Vlaams-Brabant	Hofstade
Kasteel van Horst	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Vlaams-Brabant	Holsbeek
Provinciedomein Kessel-Lo	recreatieparken en waterplezier	Provincie Vlaams-Brabant	Kessel-Lo
Bezoekerscentrum Rufferdinge	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Vlaams-Brabant	Landen
Kasteel van Gaasbeek	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Lennik
M - Museum Leuven	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Leuven
M-Schatkamer van Sint-Pieter	kunstmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Leuven
Stadhuis Leuven	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Vlaams-Brabant	Leuven
Abdij van 't Park	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Vlaams-Brabant	Leuven
Plantentuin Meise	wetenschap en natuur	Provincie Vlaams-Brabant	Meise
Domein Ter Heide	recreatieparken en waterplezier	Provincie Vlaams-Brabant	Retelselaar
Museum het Toreke	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Tienen
Sven Nys Cycling Center	recreatieparken en waterplezier	Provincie Vlaams-Brabant	Tremelo
Sportmonium	erfgoedmuseum	Provincie Vlaams-Brabant	Zemst
Stadhuis Zoutleeuw	niet-museale erfgoedattracties	Provincie Vlaams-Brabant	Zoutleeuw
Provinciedomein Het Vinne	wetenschap en natuur	Provincie Vlaams-Brabant	Zoutleeuw
Bezoekerscentrum Bulskampveld	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Beernem
Zuivelmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Blankenberge
Belle Epoque Centrum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Blankenberge
Storms Expo	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Blankenberge
Serpentarium	zoos, dieren-, pret- en themaparken	Provincie West-Vlaanderen	Blankenberge
Archeologiemuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Begijnhuisje	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Belfort	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Gezelmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Huisbrouwerij De Halve Maan	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Kantcentrum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Confrérie van het Heilig Bloed	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Volkskundemuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Brugse Vrije	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Choco-story	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Concertgebouw Brugge	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Frietmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Lumina Domestica	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Gentpoort	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Historium	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Bruges Beer Museum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Arentshuis	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Groeningemuseum	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Sint-Janshospitaal	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Onze-Lieve-Vrouw ter Potterie	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Stadhuis	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Onze-Lieve-Vrouwekerk	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Sint-Janshuismolen	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Bootocht Brugge-Damme-Brugge	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Rondvaarten op de Brugse Reien	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Cozmix	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Boudewijn Seapark	zoos, dieren-, pret- en themaparken	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Marietiem Themapark Seafront	zoos, dieren-, pret- en themaparken	Provincie West-Vlaanderen	Brugge
Cultuurhuis De Scharbiellie	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
Plopsaqua De Panne	recreatieparken en waterplezier	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
Bezoekerscentrum De Nachtegaal	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
Plopsaland	zoos, dieren-, pret- en themaparken	Provincie West-Vlaanderen	De Panne
Dodengang	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Diksmuide
Museum aan de IJzer	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Diksmuide
Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Diksmuide (Woumen)
Loopgravensite Bayernwald	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Heuveland

Kabelbaan-Zetellift Cordoba	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Heuvelland
Commandobunker	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Heuvelland (Kemmel)
De Boot	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Houthulst
In Flanders Fields Museum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
Museum Hooge Crater	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
Onderwijsmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
Belfortoren Ieper	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
Astrolab Iris	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
Bezoekerscentrum Palingbeek	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
Bellewaerde	zoos, dieren-, pret- en themaparken	Provincie West-Vlaanderen	Ieper
Museum Eperon D'Or	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Izegem
Permekemuseum	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Jabbeke
Klein Strand	recreatieparken en waterplezier	Provincie West-Vlaanderen	Jabbeke
Sincfala, Museum van de Zwinstreek	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Knokke-Heist
For Freedom Museum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Knokke-Heist
Zwin	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Knokke-Heist
Käthe Kollwitz Museum - Fransmansmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Koekelare
Abdijmuseum Ten Duinen 1138	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Koksijde
NAVIGO - Nationaal Visserijmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Koksijde
Paul Delvauxmuseum	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Koksijde
Zuidabdijmolen	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Koksijde
Bezoekerscentrum Doornpanne	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Koksijde
Texture	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Kortrijk
Kortrijk 1302	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Kortrijk
Bezoekerscentrum Jules Destrooper	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Lo
Kasteel Van Loppem	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Loppem
Doolhof Loppem	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Loppem
Stadsmuseum 't Schippershof	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Menen
Jukeboxmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Menen
Westfront	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Nieuwpoort
Rederij Seastar	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Nieuwpoort
Amandine-museum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Provinciedomein Raversyde	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
James Ensorhuis	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Stadsmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Mu.zee, Kunstmuseum aan zee	kunstmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Fort Napoleon	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Franlis Zeetochten	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Albatros Noordzee Cruises	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Stedelijk Noordzee Aquarium	zoos, dieren-, pret- en themaparken	Provincie West-Vlaanderen	Oostende
Hopmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Poperinge
Talbot House	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Poperinge
Wielermuseum Roeselare	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Roeselare
Brouwerij Rodenbach	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Roeselare
Miummm - Vlaams Huis Van De Voeding	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Roeselare
Bezoekerscentrum Poelberg	wetenschap en natuur	Provincie West-Vlaanderen	Tielt
Kasteel Wijnendale	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Torhout
Bakkerijmuseum Walter Plaetinck-Zuidgasthuishoeve	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Veurne
Kasteel Beauvoorde	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Veurne
Belevingscentrum Vrij Vaderland	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Veurne
Claustrum	niet-museale erfgoedattracties	Provincie West-Vlaanderen	Vleteren
Nationaal Tabaksmuseum	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Wervik
André Demedtshuis	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Wielsbeke
Recreatiebad De Alk	recreatieparken en waterplezier	Provincie West-Vlaanderen	Wingene
NV Rederij Franlis	sightseeing	Provincie West-Vlaanderen	Zeebrugge
De Oude Kaasmakerij (Passendale)	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Zonnebeke
Memorial Museum Passchendaele 1917	erfgoedmuseum	Provincie West-Vlaanderen	Zonnebeke